

DARBININKAS

LV NO. 80

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GRUODIS - DEC. 9, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Kietos sąlygos dėl Europos konferencijos sušaukimo

Nato valstybės taip griežtai su Maskva dar nekalbėjo

Ką tik posėdžiavo Briuselyje Nato politinė taryba ir sutarė labai kietas sąlygas dėl Europos saugumo konferencijos sušaukimo.

Net preliminariniai pasitarimai dėl tos konferencijos darbotvarkės ir kitų su ja susijusių klausimų aptarimo galės prasidėti tik tada, kada Keturių pasitarimai dėl Berlyno baigsis vakariečiams pageidaujamu susitarimu, kada abiejų Vokietijų pasitarimai dėl bendradarbiavimo parodysi teigiamus rezultatus, kada Washingtono Maskvos pasitarimai dėl strateginių ginklų apribojimo bus tiek toli pažengę, kad jau bus galima spręsti, kurlink jie veda.

Kai šios trys sąlygos bus išryškėjusios Vakarams pageidaujama kryptimi, tik tada galės prasidėti pasitarimai (dvišaliai ar daugiašaliai) apie tai, ar tokia konferencija bus galima sušaukti. Sąlygos dėl Berlyno bus patenkinamos tik tada, ka-

da bus garantuotas nekludomas susisiektis tarp V. Berlyno ir V. Vokietijos, kada pagerės susisiektis tarp abiejų Berlyno dalių, kada bus pripažinti dabar esantieji santykiai tarp V. Berlyno ir V. Vokietijos. Į tą kompleksą turi būti įjungti ir dabar praktikuojami politiniai santykiai.

Rytų-Vakarų santykių pagerinimas turi būti remiamas šiais principais: visų Europos valstybių suvereninė lygybė, politinė nepriklausomybė, teritorinė neiešiamybė, nesikišimas į kitos

valstybės vidaus reikalus, nežiūrint kokia jos politinė ar socialinė sistema, laisvė kiekvienai valstybei apsispręsti be teisės kam nors įsikišti iš šalies.

Visos tos sąlygos duoda galimybę Maskvos satelitams nuvilti su ja po karo joms priimestus ryšius. Žinoma, jeigu jos pačios to nori. Jos naikina nuo pradžios iki galo vadinamą Brežnevo doktriną, kurią Maskva iškišo Čekoslovakijos okupacijai pateisinti.

Vakariečiai pakartojo ir savo pirmąjį pasiūlymą tartis dėl

"abipusio ir išbalansuoto" karinių pajėgų sumažinimo Centru Europoje. Maskva pirmą kartą apsimetė nesupratusi pasiūlym turinio, nes pasveikino pasiūlymą tik ta prasme, kad jau laikas pašalinti iš Europos "sveikintą kariuomenę". Tuo vardu Maskva vadina V. Vokietijoje esančias JAV, Anglijos ir Kanados karines pajėgas. Dabar jai paaiškinta, kad į tą grupę įeina ir jos kariuomenė R. Vokietijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje ir Vengrijoje, kurios pri-

skaitoma iki 31 divizijos.

Ta pačia proga Nato nariams buvo iškeltas prez. Nixono raštininkas pranešimas, kad JAV kariuomenė Europoje bus mažinama tik tada, kada bus susitarta su Maskva dėl abipusio karinių pajėgų sumažinimo Europoje.

Maskva per Tassą reagavo nepaprastai greitai, pareiškėdama, kad reikalavimas pirmą kartą dėl Berlyno iš anksto padiktuoti sąlygomis esančių dirbtinių kliūčių statymas siekiant atoslūgio Europoje. Ir ta proga dar tvirtinama, kad tokią kryptį Nato narių pasitarimai palaikys Amerikos vadovaujama "vanagu" grupė. Kiti "vanagai" vardais nepavadinti.

— Italijos parlamentas legalizavo abortus. Jų norintieji išbėgo į gatves. džiūgauti, bet tautos dauguma greičiausiai kitaip galvoja. Atrodo, kad prasideja sąjūdį organizuoti tuo reikalu referendumą, kad paaiškėtų, kokia tautos dalis pasisakytų prieš abortus.

— Etiopija ir Pekinas užmezgė diplomatinius santykius. Iki šiol Etiopija neturėjo diplomatinį santykių su Chiang Kai-sheko vyriausybe.

— JAV atstovybė Kambodijoje sužalota bombomis.

Paulius VI grįžo

Paulius VI sugrįžo iš Azijos namo. Paskutinis jo kelionės svarbesnis žodis buvo pasakytas kinams iš Hongkongo stadijono. Neminėdamas komunizmo, Paulius VI skelbė, kad Kristaus evangelija reikalinga ir kinų tautai.

— Egipto šaltiniai tvirtina, kad Maskvos karinis personalas Egipte būsiąs pradėtas mažinti. Pirmiausia išvyskiai priešlektuvinės apsaugos specialistai, nes dabar jau patys egiptiečiai moką tą darbą dirbti.

TRYS JV PAREIGŪNAI SUSPENDUOTI

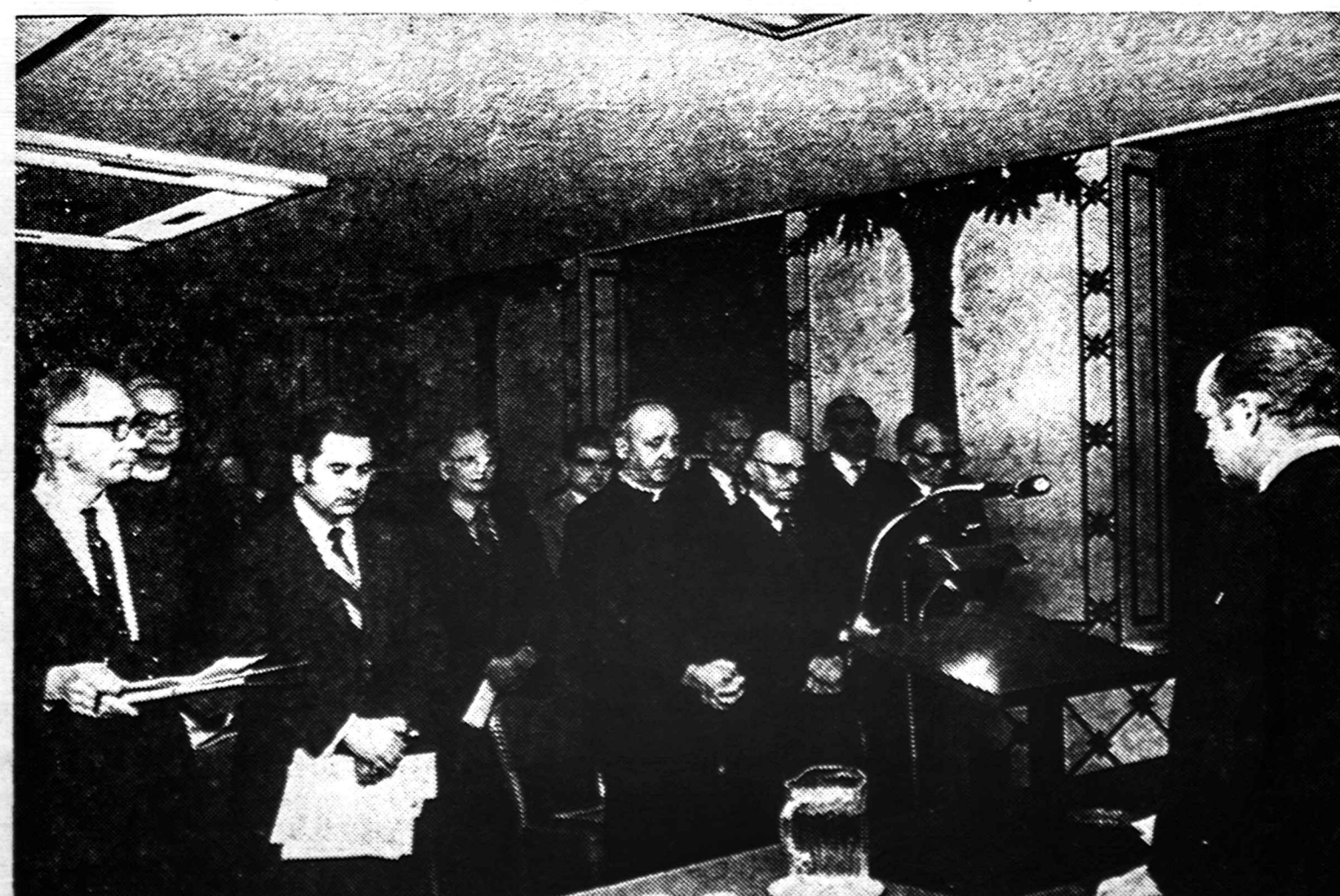

Trys Simo Kudirkos nelaimės kaltininkai. Iš kairės dešinėn eina: Admirolas Ellis, Coast Guard I apygardos viršininkas, Vigilant laivo kapitonas Eustis ir adm. Ellis štabo viršininkas kap. Brown. Sprendimą dėl Kudirkos grąžinimo rusams padarė Ellis ir Brown. Visi trys dabar yra suspenduoti nuo pareigų ir tardomi kariuomenės teisinės sistemos numatyta tvarka. Šis tardymas turi nustatyti, ar jie turi būti atiduoti kariniams teismams teis- ti.

Iš Baltųjų Rūmų pranešimų spaudai jau žinoma, kad tokiems reikalams kaip S. Ku-

dirkos tvarkyti jau yra išdalintos kam reikia tariamai naujos taisyklės, bet su mažomis išimtimis tai yra tos pačios senosios taisyklės, kurias labai žiauriai sulaužė Simo Kudirkos bylą tvarkę pareigūnai. Manoma, kad tie pareigūnai apie tas taisykles arba nieko nežinojo, arba buvo tokiam stovyje, kad nepajėgė tinkamai galvoti. Senosios taisyklės dabar naujai išdalintos su raudonai pabrėžtu įsakymu, kad atsiradus azi-

lio prašančiam asmeniui reikia tuoj padaryti du dalykus: tuoj pranešti apie įvykį valstybės dep. ir prezidentūrai ir visa byla nuodugniai ištirti. Pasikalbėjimams su azilio prašančiais asmenimis praversti sudaryta speciali komisija, kuri surinks medžiagą sprendimui paremti. Sprendimai bus daromi valstybės dep. tarantis su prezidentūra. Tokios griežtos tvarkos priėmė todėl, kad nelaimė su S. Kudirka būtų paskutinė.

Vilko seimas vyko Chicagoje gruodžio 5. Atidaromajame posėdyje atstojimu pagerbiamas miręs prel. Myk. Krupavičius. Dešinėje — Vilko pirm. dr. K. Valiūnas. Iš k. į d. i eilėje St. Barzdukas, V. Kamantas, vysk. V. Brizgys, dr. P. Daužvardis, L. Šimutis; II eilėje matosi kun. J. Prunskis, T. Blinstrubas, E. Bartkus, J. Audėnas. Nuotr. V. Noreikos

— Amerikos belaisviai S. Vietname bus laisvinami visomis galimomis priemonėmis, jei S. Vietname vyriausybė nepradės su jais elgtis pagal Ženevos konvencijos nuostatus, — pareiškė Paryžiuje JAV ambasadorius Bruce, vedas taikos derybas su komunistais.

Cross išvaduotas

Montrealis prieš du mėnesius Quebeco teroristų pagrobtas anglų prekybos atstovas James Cross išvaduotas gyvas ir sveikas. Jo trims grobikams su šeimos nariais leista išvykti į Kubą. Jis surastas Montrealyje viešame name.

Vokietija - Lenkija pasirašė sutartį

V. Vokietija ir Lenkija šį pirmadienį pasirašė santykių su normalinimo sutartį. Kancleris Brandtas atvyko į Varšuvą su imponantišku būriu aukštųjų pareigūnų. Per tris dienas buvo

MIRĖ PREL. MYKOLAS KRUPAVIČIUS

A. a. prel. Mykolas Krupavičius

mokytuvo iki 1907. Į Seinų kunigų seminariją įstojo 1908, ją baigė 1913. Petrapilio dvasinę akademiją baigė 1917. Kunigu išventintas 1914 birželio 13.

Kun. Mykolas Krupavičius sutapo su atsikuriančia Lietuva ir pats joje aktyviai dalyvavo: buvo krikščionių demokratų partijos vienas iš organizatorių, lyderių, Lietuvos demokratinių seimų narys ir labiausiai pagarsėjo, kai būdamas žemės ūkio ministeris, įvykdė žemės reformą. Jo rūpesčiu buvo išdalinta 418,000 ha dvarų žemės. Išdalinta bežemiam ir mažžemiam, savanoriam.

Vėliau klebonavo Veiveriuose, Kalvarijoje ir uoliai dalyvavo visuomeniniame gyvenime. Antrojo pasaulinio karo metu vokiečių buvo areštuotas, išvežtas į Vokietiją ir gyveno Regensburgo vienuolyne. Po karo ilgą laiką buvo Vliko pirmninkas, dalyvavo krikščionių demokratų veikloje.

Prel. M. Krupavičius turėjo gerą iškalbą, buvo didis lietuvis patriotas, idealistas, kūręs Lietuvą ir dėl jos nepriklausomybės nuolat kovojęs darbu, žodžiu ir raštais.

Finansinė krizė New Yorko valstijoje Valdžia ieško pagalbos Washingtono

New Yorko valstijos ir miestų šiuo fiskalinių metų biudžetui bus su dideliais deficitais. Abi vietos pradėjo karpyti išlaidas ir ieškoti naujų pajamų. Pajamų šaltiniai yra tik du: nauji mokesčiai gyventojams ir vana iš Washingtono.

Gub. Rockefelleris skelbia, kad mokesčių kėlimas neįmanomas, nes tai sunaikins valstijos ūkinę bazę pastovumą. Jis ragina valstijos atstovų kongrese organizuoti priėmimą įstatymo, kurį prezidentas jau pernai yra įteikęs dėl dalies federalinio išdo surenkamų mokesčių padalinimo valstijoms. Iš New Yorko valstijos Washingtonas gauna per metus mokesčių apie 23.5 milijono dol. bet sugrąžina atgal tik 2.5 bil. Siais metais jis norėtų gauti iš Washingtono dar vieną milijoną dol. Jei gautų, mokesčių kelti nereikėtų.

Visi valstijos merai, county administratoriai ir mokyklų rajonų tvarkytojai kviečiami skubiai į specialius posėdžius finansinės krizės aptarti.

New Yorko meras yra sudaręs specialią komisiją išlaidoms sumažinti. Mažinimas bus daromas pirmą ištyrus kiekvienos istaigos tarnautojų produktyvumą ir darbo darbo reikalingumą. Jeigu toji komisija turės pakankamai laiko ir noro darbą gerai atlikti, tai ji tikriausiai suras daug nereikalingų tarnautojų, komisijų ir kitaip pavadinutų vienetų, kurie a sirado per eilę metų ne todėl, kad jų reikia, bet kad buvo reikalingas surasti gerą tarnybą geram partiniam draugui. New Yorko miesto biudžetė tarnautojų algoms skiriama suma yra nepateisinamai didelė, bet tarnautojų produktyvumo laipsnis yra labai žemas.

Maskva ir kiti prispaudė Ulbrichtą Nepatenkinti du svarbūs reikalavimai

Tuo pačiu metu, kai Nato nariai tarėsi Briuselyje, posėdžiavo ir Varšuvos pakto narių politinis komitetas R. Berlyne. Ten vyko Ulbrichto prievartavimai paremti naująją Maskvos politiką V. Vokietijos atžvilgiu.

Dalyvavo Rusijos Brežnevas, Lenkijos Gomulka, Čekoslovakijos Husakas, Vengrijos Kadaras, Rumunijos Ceausescu, Bulgarijos Živkovas ir R. Vokietijos Ulbrichtas. Tai jau trečias bandymas vienu metu begyje gauti pilną Ulbrichto pritarimą naujiems Rusijos ir jos satelitų santykiams su Bonna.

Negautas pilnas Ulbrichto pritarimas tai politikai, nors jis trumpąjį komunikatą ir pasirašė. Bet tikroji politinė linija buvo pasakyta ne komunikate, bet platesnėje deklaracijoje, kurioje yra pasakyta ir tai, kas Ulbrichtui nepatinka. Iš ten sužinome, kad nebuvo patenkintas Ulbrichto reikalavimas leisti jam pačiam su V. Vokietija sutvarkyti V. Berlyno problemą ir jo susisiekti su V. Vokietija. Brežnevas gavo visų kitų pritarimą, kad tas reikalas sutvarkyti paliktinas JAV, Anglijai, Prancūzijai ir Rusijai. Ulbrichtas reikalavo, bet sutikimo negavo, kad V. Vokietija

būtų spaudžiama pripažinti R. Vokietiją de jure tarptautinės teisės prasme kaip santykių pagerinimo sąlyga. Deklaracijoje tik pasakyta, kad abi Vokietijos santykiu kaip lygus su lygiu.

Ulbrichtas su savo politika V. Vokietijos atžvilgiu liko vienas, nes visoms kitoms Varšuvos pakto valstybėms ji nebeprimtina. Skaudžiausia Ulbrichto kompetencija pažeista deklaracijoje esančiu sakiniu, kad Berlyno statusą naujai pertvarkant reikia atsižvelgti ir į V. Berlyno gyventojų interesus. Iki šiol toji sritis tvarkyti Maskvos buvo pavesta išimtinai tik Ulbrichto malonei.

Manoma, kad šio jėgų išbandymo su Ulbrichtu jau užteks, todėl laukiama greito Keturių Didžiųjų susitarimo dėl Berlyno susisiekimo problemų ir dėl jo ryšių su V. Vokietija. Pažymėtina, kad tas pasitarimas pritarė ir V. Vokietijos norui sutvarkyti savo santykius su Čekoslovakija.

— Izraelis atsiončia Amerikon savo Dayana tartin dėl sąlygų ir taktikos tam atvejui, jei būtų galima atnaujinti taikos derybas su arabais. Ką tik čia tuo pat reikalu buvo užsienio reikalų ministeris Ebanas, dabar grįžęs namo

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kur buvo tikrieji išdavimai?

Lietuvio jūrininko išdavimą pasmerkė amerikiečių spauda masiškai. Kritikavo ar pajaukė išdavimo pasiteisinimus.

Kongreso komisija pradėjo investigaciją. Prezidentas susirūstinęs, įsakė ištirti, sušpendavo iš pareigų adm. Ellis, jo štabo kapitoną Brown ir laivo kapitoną Eustis. Paskelbdino per Amerikos Balsą, kad Amerikos politika azylio reikalui nėra pasikeitusi.

Tos priemonės turėtų grąžinti pasitikėjimą Amerikos ištikimybę žmoniškumo ir laisvės principams, apiraminti amerikiečių sąžines.

O betgi tos priemonės nepajėgia atitaisyti to, kas padaryta. Tose priemonėse lieka kai kas nepatikima, neaišku.

*

Neaišku, kodėl Washingtonas ėmė verstis atsakomybę už išdavimą tik Bostonui: adm. Bender (Washington) skelbė, kad adm. Ellis (Boston) "nepasitaręs su valstybės departamentu ir kitom Washingtono institucijom," įsakė jūrininką išduoti. Valstybės departamentas atstovą aiškino, kad buvęs informuotas, kada jau sprendimas buvo įvykdytas. Tuo tarpu kiti šaltiniai, kuriuos nurodė spaudo, liudijo, kad pakratinis sargybos viršininkas adm. Bender (Washington) ir valstybės departamentas "padėtį apsprendė tuojau popiet", nors jūrininkas buvo išduotas tik vidurnaktį. Departamentas tada puolė išskirti, kad nebuvo gavęs "pilnų informacijų".

Pasiąškinimai nesutaria. Bet jie aiškiai rodo, kad departamentas žinojo apie prasidedantį įvykį. Departamento pareiga susirasti "pilnas žinias". Jo pareiga daryti sprendimus, kurie liečia užsienio politiką. Jo pareiga informuoti savo viršininką. Jei to nepadarys, tai liūdina atestacija apie departamentą: arba departamento pareigūnai,

kurių žiniai pavestas šios rūšies reikalas, savo pareigos nesupranta, arba jie turi savo politiką, kuri nesutaria su prezidento ar valstybės sekretoriaus politika, su viso krašto politika, bet sutaria su Maskvos politika.

*

Neaišku taip pat, kodėl prezidentas sužinojęs apie išdavimą tik iš spaudos. Kaip NYT rašė, prezidento štabas pateikė prezidentui pranešimą tik sekundienį, vadinas, šešios dienos po įvykio. O žinia pvz., kad radijas ir kai kurie laikraščiai rašė antradienį, kad Vlikas telegramą pasiuntė prezidentui lapkričio 24, antradienį, pravoslavų mitropolitai pasiuntė telegramas lapkričio 27, penktadienį. Vadinas, tos telegramos prezidento laikui nepasiekė. Tik kai po šeštadienio demonstracijų parašė N. Y. Times, tą patį dieną buvo painformuotas prezidentas.

Tai rodo, kokių tempų arba kokia politika dirba prezidento kanceliarijos štabas.

*

1968 metais, prieš pat rinkimus, šioje vietoje buvo rašoma, kad prezidentai daug priklauso nuo savo patarėjų. "Nežinia, ar prezidentas Nixonas daugiau galios turės už savo pirmatakus — demokratų ir respublikonų. Prezidentam nelengva taip pat "išsilaisvinti" iš patarėjų "okupacijos" (Darb. 1968 spalio 30). Sie žodžiai ateina į galvą, kai prezidento vardu kaltė už išdavimą tesuverta "iešmininkam", pridengiant nuo atsakomybės valstybės departamentą ir prezidento štabą.

Prieš dvejus metus buvo keliamas klausimas: ar prezidentui Nixonui pavyks išsivaduoti iš "okupacijos"? Po šio sprendimo atsakymas prašosi neigiamas — ne, per dvejus metus nepavyko.

Amerika — tada ir dabar

Sunday News gruodžio 6 lietuvių jūrininko išdavimą palygino su 1853 epizodu Viduržemio jūroje.

Tada esą jaunas vengras Martin Kotza, pabėgęs iš Austrovengrijos po nepavykusio sukilimo, atsidūrė Amerikoje ir gavo pirmuosius Amerikos pilietybės popierius. Jis Amerikos laive buvo nukeliavęs į Smirnos uostą Turkijoje. Ten buvo aptažintas, sučiuptas ir nugalbentas į Austrijos laivą, kad būtų grąžintas ir teisiama. Pagrobtojo bičiulis pranešė apie tai Amerikos laivo kapitonui Ingraham, o kapitonas tuojau Amerikos konsulatui. Konsulas patarė nieko nedaryti, kadangi Kotza dar nebuvo pilnai Amerikos pilietis. Laivo kapitonas su tuo nesutiko. Jis pranešė Austrijos admiralui, kai trys Austrijos laivai norėjo iš uosto išplaukti: "Bet kuriems mėginimams išplaukti bus pasipriešinta jėga. Patenkinamo atsakymo lauksiu iki ketvirtos valandos popiet".

Paskirtą valandą kapitonas Ingraham įsakė paruošti patrankas. Tuo metu Austrijos laivas nuleido valtį ir Kotzą grąžino Ingraham.

Kapitonas tuojau parašė pareiškimą, kad atsisistatydina, jeigu jis pridaro nepatogumų kraštin. Tai esanti jam kaip karininkui vienintelė išeitis. Senatas jo pareiškimo nepriėmė, paaikškindamas: šis karas, kuris nebuvo kariautas, būtų galėjęs būti reikšmingiausias mūsų valstybės istorijoje.

Tai buvo — sako laikraštis — kitokios rūšies istorija nei ta, kuri buvo surašyta lapkričio 23 dieną viena mylia nuo Martha's Vineyard.

Tame pat laikraštyje įdėti du skaitytojų laiškai. Vienas sako: pakratinčių sargyba turėjo turėti kietas širdis ir minkštas galvas. Kitas laiškas kaltina valstybės departamentą.

vykius liečiančiuose dokumentuose bus nuslėpta, iškraipyta, praleista ar nutylieta. Be to, greitai besikeičiančiame šių dienų gyvenime nauji įvykiai ir stiprūs pergyvenimai nustelbia ankstesnius, pagreitinami jų užmiršimą. Dėl to reikia labai vertinti darbą tų, kurie parūpina, sutvarko, išspausdina ar kitaip apsaugo svarbius mūsų tautos gyvenimą liečiančius dokumentus.

Tokioje šviesoje reikia vertinti istoriko Vincento Liulevičiaus redaguotą "Lietuvių švietimą Vokietijoje". Tai stambi knyga, vaizduojanti, kaip benamių gyvenimą begyvenanti lietuvių tautos dalis svarbiausiu savo reikalu padarė jaunimo švietimą. Atsipaaidavę nuo priverstinių darbų fabrikuose ir susirinkę į benamių stovyklas ir dar, be to, nuolat kilnojami iš vienos vietos į kitą, lietuviai tremtiniai Vokietijoje ir

Austrijoje, kur tik galėjo, suorganizavo visų laipsnių mokyklą — nuo vaikų darželio iki universiteto. Su ateities netikrumu lietuviai tremtiniai kojo, auklėdami savo jaunimą.

Ne visų Vokietijoje veikusiu mokyklų istorijos kalbamoje knygoje yra pilnai surašytos. Daugelio jų neišliko patiesni duomenų, išskyrus trumpas žinias apie jų išsikūrimą. Bet, nežiūrint to, iš V. Liulevičiaus surinktų mokyklų aprašymų susidaroma jau pilnų lietuvių mokyklų Vokietijoje ir Austrijoje veiklos vaizdas. Knygoje yra siauriau ar plačiau aprašyta 39 vaikų darželiai, 61 pradžios mokykla, 15 progimnazijų ir 26 gimnazijos. Bet dėl dažno tremtinių stovyklų kilnojimo kalbamos mokyklos taip pat buvo dažnai kilnojamos, sujungiamos ar uždarytos; dėl to ir jų skaičius buvo nepastovus. Greta kalbamų

bendrojo lavinimo mokyklų, veikė eilė specialiųjų bei profesinių vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų, kunigų seminarijų, Pabaltiečių universitetų, Hamburge, keletas liaudies universitetų, daug įvairių specialybių profesinių kursų; be to, šimtai lietuvių studentų lankė vokiečių universitetus. Jei vaikų darželiai ir daugelis pradžios mokyklų apie save tepaliko tik trumpas žinias, tai apie progimnazijų ir gimnazijų veiklą V. Liulevičiaus surinkti aprašymai yra jau daug išsamesni, o kai kurių ir gana platus.

Pagrindinis tų mokyklų egzistavimo bruožas — tai tie sunkiai įsivaizduojami sunkumai bei vargai, kuriuos teko pakelti, įvairias mokyklas kuriant ir bent pirmuosius metus bedirbant. Be jokių mokymo priemonių, net be pieštukų ir sąsiuvinų, neturėdami patalpų, mokytojai pradėjo darbą kur šaltuose paurisuiose barakuose, sugriautų kareivinių rūsiuose, garažuose ir panašiose patalpose. Antras tų mokyklų veiklos bruožas — tai lietuvių mokytojų, tėvų ir lietuvių stovyklų administracijos pasiryžimas auklėti priaugantį lietuvių jaunimą ir ruošti jį nepramatomai tolimesnei tremties atečiai.

Knygai gal kas galėtų prikišti mokyklų aprašymų nevienodumą ir nepilnumą. Bet čia jau ne jos redaktoriaus kaltė. Jis yra padaręs viską, ką 1947-49 metų aplinkybėmis galėjo padaryti, išgaudamas bei surinkdamas tada veikiančių mokyklų kronikas bei aprašymus. Ir tai yra jo nuopelnas, nes

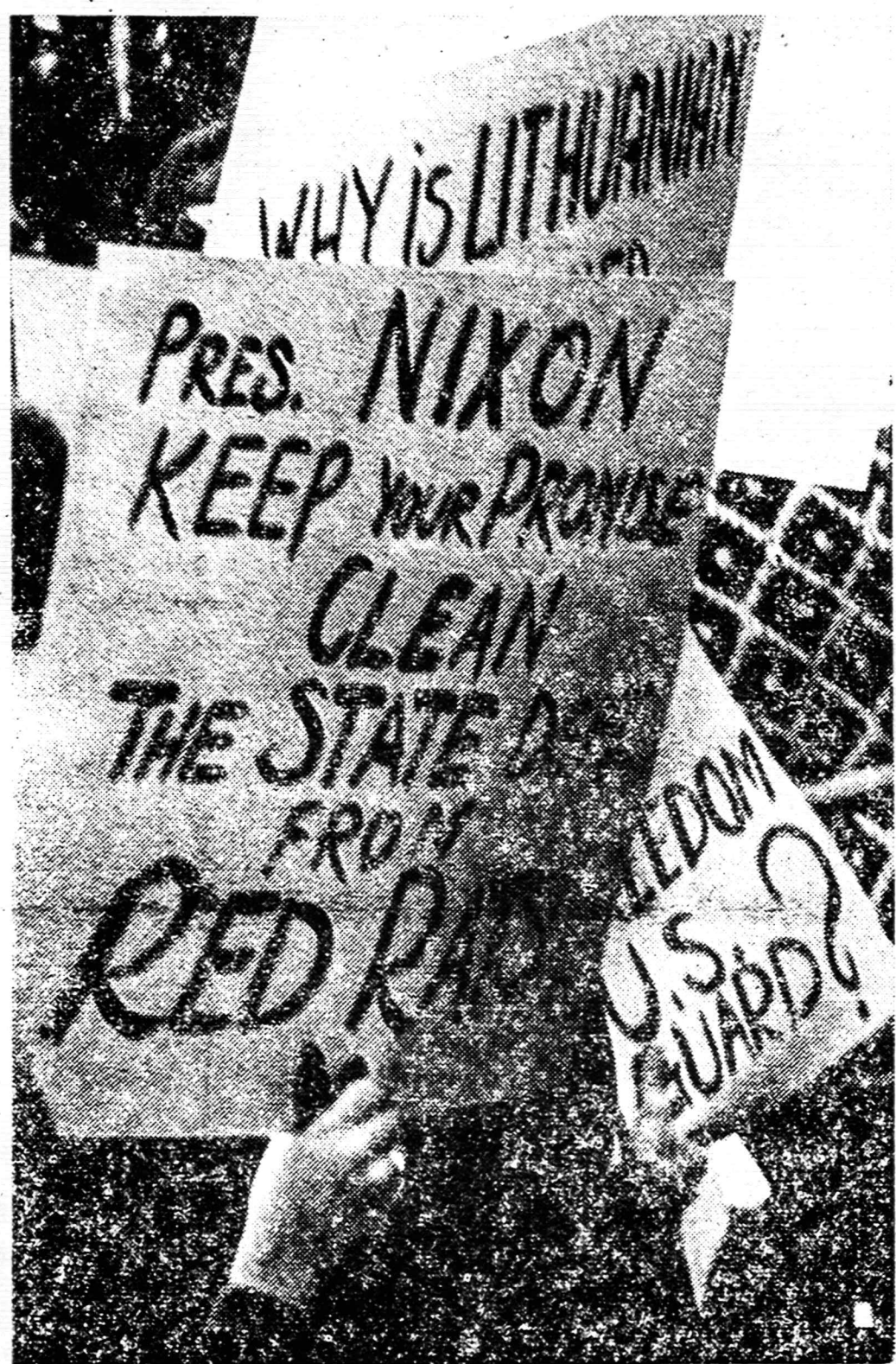
šiuo metu jau iš viso nebūtų įmanoma kalbamas mokyklų istorijas taip realistiškai atstatyti.

Tremties mokyklos Vokietijoje ir Austrijoje sudaro savotišką prošvaitę lietuvių auklėjimo istorijoje. Nors jos teapėmė tik mažą tautos dalį, tik nuo bolševizmo į vakarus pasitraukusių lietuvių vaikų, tačiau jos atliko labai svarbų vaidmenį. Ir gal tai buvo vienintelis mūsų istorijoje laikotarpis, kada mokyklos buvo svarbiausiu visų rūpesčiu. Kur nepakako mokytojų, ten mokyklas kūrė visi, kas tik galėjo nors ir laikinai mokyti. Niekur atitinkamam žmonių skaičiui lietuvių neturėjo tiek mokyklų, kiek per tuos penkerius tremties metus Vokietijoje.

Lietuvių mokyklos Vokietijoje buvo paskutinis nepriklausomos Lietuvos mokyklos pratęsimas, paskutinis pilno ir laisvo lietuviškojo auklėjimo atskėpimas. Kaip toks, jis įeina į mūsų tautos istoriją.

V. Liulevičiaus knyga yra svarbi ne tik kaip istorinis paminklas. Ji yra artimas ir miltas anų laikų darbo atsiminimas šimtam mokytojų, kurie tose mokyklose dirbo, ir tiem tūkstančiams buvusių jų mokinių, kurie joje ras savo mokyklinio gyvenimo metų ir jaunystės pergyvenimų iškarpa. O lietuvių pedagogikos istorijoje ji irgi turės savo vietą.

(Vincentas Liulevičius, LIETUVIŲ SVIETIMAS VOKIETIJOJE, Išleido Kultūrai Remti Draugija, 7026 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636; 1969.) P. Maldeikis

Plakatas apie raudonąsias žiurkes Valstybės departamente. Iš demonstracijų New Yorke lapkričio 28 d. Nuotr. V. Maželio

PRIIMTI KULTŪROS ŽIDINIO PLANAI
Pranešimas lietuvių visuomenei Nr. 2

Lapkričio 26 Brooklyno pranciškonų vienuolyne įvyko Kultūros židinio statybos reikalingas pasitarimas. Buvo peržiūrėti ir diskutuoti architektų A. Tyliaus galutinai paruošti pradiniai statybos planai. Pasitarime dalyvavo architektas A. Tylius, prov. T. Jurgis Gailiūsis ir visa Brooklyno vienuolyno bendruomenė.

Lapkričio 28 Brooklyne pranciškonų vienuolyno vadovybė oficialiai svarstė patiektus planus ir paskui juos perdavė sa-

vo provincijolo galutiniam žodžiui.

Gruodžio 2 pranciškonų provincijolas suaukė Brooklyno provincijos vadovybės posėdį, kuriame dar kartą buvo peržiūrėti visi pastatų išdėstymai, išstudijuotos jų detalės ir tuo Kultūros židinio pirminiai planai buvo galutinai priimti ir patvirtinti.

Mielai, kad ilgai užsitęsę pradiniai planai yra tinkamai išspręsti, ir dabar architektas gali juos vystyti toliau.

Priimtuose Kultūros židinio planuose yra šios patalpos:

vienuolynas, koplyčia, spaustuė, Darbininko redakcija ir administracija, sportui ir sveikoms didelė salė, mažesnė salė, kafeiterija, šeštadienei mokyklai patalpos, knygynas, muziejus, parodoms kambariai, organizacijoms kambariai ir eilė kitų patalpų. Šios apimties pastatas tikrai patenkins ne tik vienuolyną, bet ir New Yorko visuomenės reikalavimus.

Padarius šį svarbų žingsnį, mūsų dėmesys dabar vis labiau krypta į pačią statybą. Labai svarbu, kad mes savo užsimo tuos darbus galėtume laiku pradėti.

Todėl prašomos organizacijos ir pavieniai asmenys skubiai ir jau nebeatidėliojant remti statybos fondą. Visi tie, kurie yra jau pasižadėję aukoti, esate prašomi savo įnašą artimiausiu laiku įteikti.

Prieš porą mėnesių buvo sakyta, kad iki statybos pradžios mums reikia surinkti papildomų 200 tūkstančių, jei norim be komplikacijų savo statybą pradėti. Į šį prašymą buvo taip reaguota:

Per spalio mėnesį aukų statybai gauta 5,827 dol. Per lapkričio mėnesį — 2,622 dol.

Turėdami prieš akis šiuos skaičius, lengvai galime pasidaryti išvadą, ar tikrai reikiamu greičiu mes prie norimos sumos einame.

Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM

MIKALAJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(46)

Malkos po krosnimi užsiima, ir dūmai kiliu virsta į gryčią; atidaro duris, pakelia aukštyn, ir šaltis baltu garu skleidžiasi po aslą. Balana užgesinta. Žmonės vieni eina iš gryčios, kur kam reikia, kiti gula į savo patalus. Ruošiasi tik šeiminiškė su mergeite; jos kačia po krosnį puodus pusryčiui žmonėms ir peniukšiams. Ugnis po krosnimi labai daboja. Kai pakurtos malkos įsideda, iš krosnies eina dūmai su liepsna; liepsna muša į malkas, sudėtas ant riekių, ir tos gali užsidegti ir net tankiai užsidega. Pirmiausia šeiminiškė pamato, kad riekėse žiba — tai užsidegė malkų žievė. Degimą gelsina šlapia mazgote arba pliuptelėjus puodelį vandens į malkas. Kad krosnis mažiau liepsnotų, puodus sustato taip, kad sumažintų jos angą. Malkos ant riekių dedamos dviem reikiam: viena, kad liepsna, į jas atsimušdama, nepasiektų gryčios lubų, antra, kad rytui išdžiūtų, jei būtų žalios ar šla-

pios. Vien sausomis malkomis negalima verstis: jos po krosnimi greitai užsiima ir labai liepsnoja, gi ant riekių užsidega. Atlikus prie vien sausų, šeiminiškė varo vyrus į mišką parvežti žalių malkų, kad galėtų pamaišyti prie sausų.

Vieną sykį mūsų gryčia be maž neužsidegė. Kad malkos ant riekių žėruoja, motina nematė; tuom tarpu išėjo ji atnešti iš šulinio vandens. Malkos žėravę žėravę vienu kartu visos užsiėmė degti su liepsna. Malkos dega, liepsna muša į lubas; atėjusi motina pirmiausia nugriovė malkas nuo riekių ir išmėtė po aslą, paskui su šlapia mazgote užgesino žėruojančias lubas; o ant aslos degančius malkpagalius užgesino po vieną. Dūminėse gryčiose didelės ugnies pavojus, bet mūsų moterų stropus atsargumas jį pralenkia. Mano amžiuje Ažijėnuose buvo trys gaisrai: pirmą sykį nuo griaustinio sudegė tvartai, antrą sykį — gryčia irgi nuo griaustinio, trečią sykį klijimas — nežinia nuo

ko. Nuo krosnies kūrenimo gryčia nė viena nesudegė.

Dienai besitartinant, sukiyla vaikai. Visas jų kūno apdengimas — balti drobiniai marškinėliai, nei apsiausto, nei avalynės; tik diena susijusia juostele. Pečkuro laike gryčia atvira, asla šalta; vaikams žemėn lipiti negalima, tai jie nuo lovos eina tiesiai ant suoloio, kur prie krosnies, o nuo suoloio ant pyriedos ir susėda prie krosnies angos. Čia nešalta, šviesu ir, bežiūrint į ugnelę, ne nuobodu; čia vaikai sėdi ligi pečkuro galui, ligi gryčioje prашinta. Tiesą sakant, maži vaikai žiemą ir dienos metu gyvena ant krosnies arba ant suoloio prie krosnies.

Kai malkos perliepsnojo ir sukrito, gryčioje dūmų pamažėja: pirma buvo arti žemės, dabar aukščiau langu, aukščiau žmogaus galvos; dabar galima dūrus uždaryti, o jų vietoje išimti langą, kur prie durų. Ji vadina langeliu, atskirdami nuo langų kėrtę, prie stalo. Uždarius duris, lango neišėmus, dūmai maišosi po gryčią nuo lubų ligi žemės. Krosnis išsikūreno ir viraliai moliniuose puoduose išvėrė. Dabar reikia iškuopti žarijas į židinį ir išsluostyti krosnį, potam galima kepti miežienius kepalukus arba žirnienius blynus. Jei reikia kepti mėsą, po krosnimi palieka neišsluostytas žarijas.

42. PATARIMAS UZ DUMINĘ GRYČIĄ

Papeikti dūminei gryčiai bet kas randa prirodymų: ji esanti šiočia, esanti tokia, gyventi joje esą nesveika; ji esanti tamsi, juoda, nuo dūmų akys serga, žmonės surūke. Ji pati, ta dūminė gryčia, lyg be jėgė senutė, lyg paniekintas stambeldžiū Kūrėjų kūrėjas su paniekinta jo kuriama tautiška tikyba, tyli, neiseisina, nusiunkdama prieš naujo laiko nepergalimą srovę. Ji žino, kad kas gema, tas ir miršta; kas atsisiranda, tas ir pranyksta; kas ateina, tas ir praeina. Ji, ta dūminė gryčia, išgyveno daug tūkstančių metų. Dabar atėjo jai galas, ją pakeičia kita. Ateis ir tai galas: ją pakeis dar kita. Praėjusiai dūminei gryčiai pasakysime čia apologiją.

Krosnis iškūrenta, durys uždarytos, aukštis užkeltas — gryčia tuoj prišyla. Oras naujas ir tyras, gryčios šilima kvapi. Lentos, dengiančios naktį langus, nustumtos, ir jų vietą atstumti stikliniai langai: sykiu iš nakties pasidaroma diena. Gryčioje šilta, jauku, malonu. Seimyna, visi nusiprausę burnas, valgo pusrytį; jie vienmarškiniai.

Taip daroma nuo amžių. Sakoma, kad vienmarškinis žmogus geriau pasilsi. Lietuvis, kaip ir kiekvienas primityvus žmogus, darba dirba po dangumi; gryčioje gi jo gūžta. Čia randa jis prieglobstį nuo lietaus, vėjo, saulės ir šalčio. Čia maža šviesos, prie stalo, kėrtėje, langai didesni ir nuo jų kiek šviesiau; kiti du langai mažesni, — ten apie krosnį tamsiau. Gryčioje šviesos niekas nepasigenda: ji gana prišviečia lauke. Prieblanda gryčioje masina prie poilsio, čia poilsio vieta ir yra.

Langai gryčiose buvo maži — tokio didumo, kokie galėjo būti, išpiovus per du sienojus. Stiklas, irgi langu vadinamas, sudėtas iš daug mažųjų gabalėlių, pusės delno didumo, trikampio ar trapecijos pavidalo; iš viso apie dešimt. Per mažumą kvartelių stiklai gerai užsilak neišmušami. Kumštelėjus alkūne į langą, sutrupa medžiukai, o stiklas atlieka kaip buvęs. Kiti stikliai buvo pamuturę, neskaidrūs, pabalę. Tai rodo, kad jų amžius buvo šimtmečiai.

Svietas bijojo visko, kas perkama ar sandoma už pinigų; viską kreipė, kad būtų ko pigiausio. Taigi ir langai buvo pigiai padaromi: lamperijos jokios nėra, rėmai stiklams padaryti iš balanų.

(Bus daugiau)

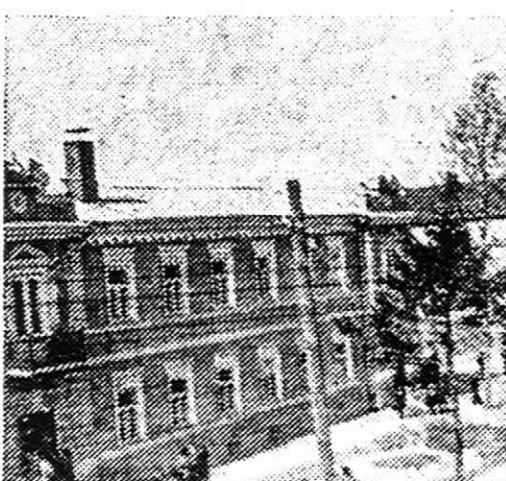
Atsisveikino su lietuviška mokykla

Apie mokytoją Jurgį Košį (4)

PAULIUS JURKUS

Aplinkybėms susidėjus, 1932 metų vasarą J. Košys išsikėlė į Kalvariją, prie Marijampolės, nes tai buvo arčiau žmonos giminių. Jis susikėlė su P. Sūdžiumi, kuris norėjo dirbti žemaituose.

J. Košys, pats būdamas žemaitis, žemaičių švietimui atidavęs dvyliką metų, iškelia šviesi suvalkiečių. Netoli Marijampolės buvo ir Kalvarija, kuri tuo metu gal labiausiai garsėjo, kad ten klebonavo prel. M. Krupavičius. Ten buvo vidurinė mokykla, gražiai išstatyta, išremontuota, aptvarkyta. Savo išore ji traukė visus, tad naujasis direktorius susitelkė, kad ir jos vidus būtų gražus, kad mokiniai būtų gerai išauklėti, išsilavinę. Čia buvo ramus kūrybingas pedagogas darbas, kūrybingas todėl, kad direktorius visada ieškojo naujų būdų įtraukti mokinius į darbą, į pasirodymus, vaidinimus, varžybas.

Suvalkų Kalvarijos vidur. mokykla

1938 jis išvyko į Prancūziją patobulinti prancūzų kalbos studijų. Paryžiuje prie Sorbonos universiteto buvo suorganizuoti prancūzų kalbos kursai, kuriuos ir lankė J. Košys, gavęs Svetimo Ministerijos stipendiją. Kursus baigdamas, jis parašė darbą apie Viktoro Hugo kūrybą.

Grįžus į darbą, beveik nebeteko panaudoti naujai įgytų žinių. Tuoj prasidėjo antrasis pasaulinis karas, gi 1940 — raudonoji armija okupavo Lietuvą.

Metai Marijampolės kalėjime
Direktoriui buvo palaikytas pavojaus asmeniu, taip tu patį metų liepos mėnesį jau atsidūrė kalėjime Marijampolėje. Ten išbuvo beveik visus metus, iš kalėjimo išėjo tik vokiečiam išiveržus į Lietuvą. Tada patys kaliniai išsilaisvino.

Kalėjimas visada pilnas nevilijos ir tragikos. Bet jis atlaikė ir neprarado savo humaniz-

mo ir savo optimizmo. Grįžo į Kalvariją ir čia dabar — išsigandęs. Jo mokykla, karo veiksmams einant, artillerijos buvo taip apgriauta, kad jis net bijojo įeiti vidun.

Kas beliko tokiu atveju? Reikėjo organizuoti naujos mokyklos statymą, bet jis nebedirbo. Jis paprašė ministerijos, kad jį iškeltų į Kauną.

Suaugusių gimnazijoje
Jį perkėlė į Kauną ir paskyrė suaugusių gimnazijos vice-direktoriumi. Direktoriumi buvo Jonas Valaitis. J. Košys buvo paskirtas inspektoriumi mokslo reikalams, dėstė logiką ir filosofijos įvadą. Gimnazija buvo Mickevičiaus gatvėje.

Mokinių buvo daug. Karo metu jau buvo iškritusių iš normalių gimnazijų, buvo pertraukę mokslą. Tiems ir buvo sudaryta ši speciali gimnazija. Vienais metais ši gimnazija išleido net 150 abiturientų! Tikrai tai buvo pati didžiausia lietuviškos mokyklos abiturientų laida.

Konfliktas su vokiečiais
Vokiečiams tokie gimnazijos reiškiniai nepatiko. Ieškojo priekabių. Ir jų rado. Kartą pasaukė patį direktorių pas vokiečių pulkininką. Direktorius nėjo, nes sakė gerai nemoka vokiškai. Pasiuntė J. Košį.

J. Košys nuėjęs rado pulkininką nedraugiškai nusiteikusi. Pasirodo, kad gimnazijoje ant visų lentų kažkas parašė — „Visi vokiečiai kiaušiai! Suprantama, tai siutino vokiečių administracija, ir galėjo visko būti. Bet J. Košys pažino vokiečių psichologiją ir mokojo prie pulkininko prieiti. Taip viską sutvarkė kuo gražiausiai, be jokio triukšmo.

Pasitraukia į Vakarus
1944 metų vasarą frontas persikėlė į Lietuvą. Raudonoji armija vėl atėjo, nešdama okupaciją. Kaip jau sėdėjusiam kalėjime, J. Košiui nieko kito nebūliko — pasitraukti į Vokietiją.

Vokietijoje karo metais teko pergyventi visko. Jis buvo Dresdeno ir iš ten išvyko prieš pat didįjį bombardavimą. Dresdeno žuvo jo giminių dalis. Kurį laiką buvo sustojęs Leipcege. Tuo metu jau buvo pasibaigęs karas, ir tas sritis amerikiečiai atidavė Sov. Sąjungai.

Wiesbadeno stovyklą lanko Eleonora Roosevelt. Lietuvaitė pasveikindama dovanuoja lėlę.

Wiesbadeno stovykla, kuri buvo suorganizuota tuoj po karo. Čia J. Košys buvo stovyklos komendantas, gimnazijos mokytojas; čia buvo organizuojama Tremtinių Lietuvių Bendruomenė, kuri vėliau išvarto į PLB.

Teko vėl trauktis su visais bėglio nuotykiams.

Wiesbadene
Atsidūrė Wiesbadene ir čia buvo vienas iš pirmųjų stovyklos organizatorių. Čia suorganizavo ir lietuvišką gimnaziją, jai vadovauti pakvietė J. Kralikauką. Tuo metu jis buvo stovyklos administratorius, taip pat dėstė ir gimnazijoje.

Tuo metu Wiesbadeno stovyklą aplankė Eleonora Rooseveltienė. Jai buvo iškelta net lietuviška lėlė. Wiesbadene buvo suorganizuota ir Lietuvių Tremtinių Bendruomenė. J. Košys buvo vienas iš jų organizatorių, buvo pirmojo centro valdyboje.

Kasselyje
Maždaug po metų lietuvių stovykla iš Wiesbadeno buvo perkelta į Kasselį. Čia jis buvo lietuviškos gimnazijos direktoriu iki išvykimo į Ameriką, iki 1949. Sunkios buvo darbo sąlygos ir skurdžios patalpos, bet jis stengėsi išlaikyti gimnazijos mokslo lygį, auklėjimą ir drausmę.

Maironio mokykloje
Atvykęs į Ameriką, nesitikiėjo, kad teks vėl susidurti su lietuviška mokykla. Bet štai Brooklynne tokia ir organizavosi, pasivadinus Maironio vardu. Prietyrės pedagogas, negalėjo pasilikti nuosalyje. Ir jis įsijungė į Maironio mokyklos mokytojų eiles.

Maironio mokykloje jis dirbo 1953-1955. Iš mokytojų pareigų pasitraukė, nes nebeturėjo laiko. Būdamas zakristijonu, daugiausia darbo turėjo kaip

tik šeštadieniais. Šeštadieniais gi buvo ir lietuviška mokykla. Dabar išeidamas, jis tikrai atsisveikino su lietuviška mokykla.

Lietuviškai mokyklai Jurgis Košys atidavė savo gyvenimą. Jis buvo tos mokyklos organizatorius, kūrėjas, švietėjas ir kultūrintojas, tolerantas ir tikras europietis. Kur tik jis ėjo ir ką tik darė, visada paliko

rimtį, idealistinę darbo nuotaiką. Lietuviška mokykla jam už tai yra labai dėkinga. Tikrai visi mokiniai jam dėkoja už tokį kilnų jų auklėjimą, o tu mokinių tiek daug jis turėjo!

P. S. — J. Košys buvo knygos žmogus, mėgo skaityti ir mėgo rašyti. Apie jo literatūrinius darbus teks pakalbėti kita proga.

Kasselio gimnazijos mokytojai. J. Košys, gimnazijos direktorius, pačiame viršuje viduryje.

Kasselio lietuvių gimnazijos trečiosios abiturientų laidos atestatų įteikimas 1949 m. balandžio 3 d.

AUKŠTAS KRAUJO SPAUDIMAS IR GYVENIMAS SU JUO

(Tąsa iš praėjusio nr.)

DR. HENRIKAS ARMANAS

Turėdamas hipertensiją, nevertoką gyvulių riebalų (vartok tik augalinius). Gyvuliniai riebalai yra cholesterolio tiekėjai mūsų kūnui. Susilaikyk ir nuo saldumynų. Cukrus kelia trigliceridus, kurie, kaip ir cholesterolis, priklauso prie riebiųjų šeimų.

Jauni „hipertensininkai“ priekina liepto galą nuo inkstų su naikinimo, gi senesni (po 50 metų) — nuo arteriosklerotinio kraujagyslių sunaikinimo ir komplikacijų širdyje, smegenyse, inkstuose ir kituose organuose. Sužaloti inkstai paleidžia į kraują reniną, kuris dar labiau kelia spaudimą ir susuka žmogų.

Sužalota širdis pavargsta, ir kraujo spaudimas pradeda kristi. Dėl to blogas yra ženklas pasenę žmogų, visą laiką turėjusi aukštą kraujo spaudimą, jei staiga tas spaudimas pradeda kristi. Tokiu atveju reikia skubėti pas gydytoją.

Sužalotos smegenų gyslos ne, atlaiko spaudimo ir plyšta, išliejamos kraują į smegenis. Jei, esant aukštam kraujo spaudimui, staiga prasiveržia kraujas iš nosies, nesulaikyk jo, tegu bėga: tai tavo gyvybės išgelbėjimas. Nubėgus kraujui, spaudimas krinta, ir žmogus pasijaučia geriau. Jei išsiliejęs kraujas negali išsiveržti iš galvos, žmogui įvyksta lyg atominė eksplozija, kurios pasekmės visi gerai žinomos.

Tai maždaug toks yra pavėkslas žmogaus su aukštu kraujo spaudimu, ir tokia yra raganėlė, kuri valdo tą ligą.

Baigiant šią pasaką apie tą raganėlę, mielas skaitytojai, tur būt, norėtumei išgirsti keletą žodžių ir apie „miegančią karalaitę“ — hipertensiją, žemo kraujo spaudimo valdytoją.

Hipertensija, kaip ir hipertensija, gali būti arba pirminė — esminė (prigimta), ar priklausanti nuo kitų ligų, jau val-

dančių vargšą žmogiškąjį kūną.

Antraeilę hipotensiją sukelia: 1) širdies raumens liga, kada širdies motoras (pumpa) taip nusilpsta, kad nepajėgia kelti spaudimo, 2) vidiniai ar išoriniai kraujavimai, 3) Addisono liga, 4) aortos susiaurėjimas, 5) skysčių nustojimas (dehidracija), 6) skydinės liaukos funkcijos sumažėjimas (hipotirozizmas), 7) nervų simpatinės sistemos funkcijos sumenkėjimas ir 8) Simmondo liga (hipopituitarizmas).

Esminė hipotensija, šalia prigimtos priežasties, atsiranda po ilgų ligų ar gulėjimo lovoje ilgai stovint ir nejudant (nuo to apalpstama), vartojant vaistus nuo blogos cirkuliacijos, išsiplėpus kojų venoms, neštom atvejais, taip pat ir pas senus bei suvargiusius žmones.

Per aukštą ar per žemą kraujo spaudimą skundžiasi galvos svaiguliu, letargija, prakaitavimu, ambicijos stoka, nuovargiu; jis negali koncentruotis, turi šaltas ir šlapias rankas bei kojas.

Zemas kraujo spaudimas nėra liga. Jį randame ir daugelyje sveikų žmonių. Spaudimas žemiau 120-70 po 50 metų amžiaus garantuoja žmogui ilgą gyvenimą.

Tačiau peržemas kraujo spaudimas verčia žmogų greit apalpti, jei jis persidriba ir su serga turėdamas temperatūrą. Senatvėje žemas kraujo spaudimas sulėtina kraujo tekėjimo srovę ir lengvai gali išsiskirti kraujo krešėjimą bei kraujagyslių užsikimšimą (jei širdyje — ataką!).

Moterys turi šių ypatybių daugiau negu vyrai.

Orstatinė hipotensija įvyksta, kai žmogus po gulėjimo staiga atsistoja ant kojų. Posturalinė hipotensija atsiranda nuo per ilgo stovėjimo vienoje pozicijoje (kariuomenėje, para-

duose, bažnyčioje ir kitur).

Tokie žmonės sunkiai pakelia karštį, lytiškai jie dažnai yra bejėgiai; mažai šlapinasi dienos metu, nes inkstų funkcija lėtėja (nors jie ir nesiserga), bet per dažnai turi „bėgti“ nakties metu (kompensacinis mechanizmas).

Gydymui padeda atropino (Belladonna) vaistai. Reikia nusiųti aukštus korsetus ar diržus vyrams (suspausti pilvui), taip pat tamprios kojinės ar bandžas. Miegant galvą pakelti aukštai (ant dviejų ar trijų pagalvių). Vengti sunkaus fizinio darbo. Svaiguliui užėjus, visada atsisėsti, bet geriausia atsistoti valandėlei.

Zemas kraujo spaudimas turi du veidus: jis gali būti geriausias žmogaus draugas, bet taip pat ir ženklas labai svarbių ligų, besilapstancios žmogaus organizme.

Per aukštą ar per žemą kraujo spaudimą — abu nepadeda joms gyventojai mūsų kūno sistemoje. Tačiau geriau turėti žemą negu aukštą kraujo spaudimą.

Skirtumas yra toks, kad žmogaus su žemu kraujo spaudimu gyvenimas dažniausiai yra trumpas, bet audringas, pilnas nuotykių, entuziazmo, džiaugsmo ir meilės su draugais. Tokie žmonės panašūs į daržoves bei druskos ar kelių dienų senumo stiklę išgaravusį šampaną.

Su aukštu kraujo spaudimu gyvenimas dažniausiai yra trumpas, bet audringas, pilnas nuotykių, entuziazmo, džiaugsmo ir meilės su draugais. Tokie žmonės panašūs į daržoves bei druskos ar kelių dienų senumo stiklę išgaravusį šampaną.

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Kritusieji už laisvę, V. Ramo-
jaus knygos apie partizanų II
tomas. Ilustracijos P. Lapės.
Kaina 4 dol.

Po Dievo antspaudais —
Vytauto Didžiojo godos, Leo-
nardo Andriejaus eilėraščių.
Iliustruota dail. T. Valiaus, 106
psl., didelio formato, kaina 3
dol.

Broliai balti aitvarai, H. Na-
gio eilės, kietais viršeliais, di-
delio formato. Ilustracijos P.
Gailiaus, išleido Alg. Mackaus
knygų fondas, kaina 5 dol.

Moderni mergaitė, Stasio
Ylos, 352 psl. Veikalas, atsklei-
džias mergaitės problemas, kai-
na 4 dol.

Gatvės berniuko nuotyčiai,
R. Spalio apysaka jaunimui ir
senimui, kietais viršeliais 5 dol.,
minkštais 4 dol.

Siluva žemaičių istorijoje, I-
mas tomas. Kun. St. Ylos, kie-
tais viršeliais, 295 psl., 5 dol.

Kultūrinės gelmės pasakose,
Vytauto J. Bagdanavičiaus II-ji kny-
ga, kaina 5 dol. Galima gauti to
patio autoriaus ir I-ąją knygą,
kaina 3 dol.

Gimtinės takais, Pr. Narvy-
do pasakojimai, kuriuos parin-
ko J. Valakas, viršeliais dail. J.
Juodžio, kaina 3 dol.

Sventadienio žodis, Kun. A.
Vališkos sekmadieniam pritaik-
yti Evangelijos aiškinimai,
kaina 3 dol.

Rezistencija, R. Spalio roma-
nas, 429 psl. kietais viršeliais,
kaina 6 dol.

**Lietuviai legionieriai Vietna-
me**, Br. Vrublevičiaus išgyven-
tos dienos, kaina 2 dol.

Vysk. Pranas Brazys, jo žo-
džiai bei mintys ir gyvenimo
dienos, kaina 2 dol.

Tau Sesute, Pr. Lembergo gy-
venimas, kūryba ir prisiminimai,
kietais viršeliais 5 dol.,
minkštais 4 dol.

Numizmatika, J. K. Kario stu-
dija apie Lietuvos ir kt. šalių
pinigus, kietais viršeliais, 340
psl., 15 dol.

Laužai liepsnoja vakaruose.
Skautų meniškas albumas, di-
delio formato, 3 dol.

**Sparnuoti lietuviai — Darius
ir Girėnas**, P. Jurgėlos, 7 dol.

Sakykim, vyrai, taip nebuvo,
B. Zumerio satyriniai apsakymai,
2 dol.

**Meilė dvidešimtajame amžiu-
je**, P. Maldeikio. 5 dol.

Pasaga iš vyšnios, A. Ba-
ranausko eilėraščių. 2 dol.

**Nepriklausomos Lietuvos pi-
nigai**, J. K. Kario istorija ir nu-
mizmatika, kaina 5 dol.

Tik tau ir man, O. B. Aud-
ronės eilės, kaina 3.25 dol.

Be namų, premijuota A. No-
rimo apysaka. 3.50 dol. Taip
pat galima gauti anksčiau išlei-
stą A. Norimo novelių rinkinį
Naujas veidas. 2.50 dol.

Rugsėjo šeštadienis, Birutės
Pukelevičiūtės premijuotas ro-
manas. 236 psl. Išleido Lietu-
viškos knygos klubas. Kaina 5
dol.

Dialogas su lietuviu, Br.
Railos akimirksnių kronikos 2-
roji knyga, 560 psl., kietais vir-
šeliais, kaina 7 dol.

Lietuvių švietimas Vokietijoje,
redagavo V. Liulevičius. Kie-
tais viršeliais, didelio formato,
639 psl., kaina 12 dol.

Nemarijoti žemė, Lietuva pa-
saulinės poezijos posmuose. An-
tologija sudaryta A. Tyruolio,
176 psl., kaina 5 dol.

Nutolusios dienos, Zemaičių
Antano, kaina 1 dol.

Paulius Augius, monografija.
Didelio formato albumas. Kai-
na 17.50 dol.

Lemtingos dienos, J. Jaškaus-
ko apysaka. 2.50 dol.

Dainų Sūkuryje, populiarios
bei šokių dainos, 1 dol.

Su Daina, dainorėlis. 392 po-
puliarios lietuviškos dainos, 2
dol.

Trapus vakaras K. Grigai-
tytės lyrika, kaina 3 dol.

Nemunas teka per Atlantą,
Vyt. Alanto novelės, 3.50 dol.

Mūsų mažoji sesuo, A. Vai-
čiulio apyskaitės. 2.50 dol.

Mieste nesaugu, D. Brazytės-
Bindokienės premijuota jauni-
mui apysaka, 3 dol.

Vergijos kryžkeliose, S. Rū-
kienės, I-moji dalis, 5 dol.

Tūboto gaidžio metai, K. Ba-
rėno premijuota apysaka, kie-
tais viršeliais 3,58K DOL.

Poezijos pilnatis, B. Brazdžio-
nio rinktinė, 10 dol.

Prisiminimų fragmentai, K.
Musteikio ietais viršeliais, 3
dol.

Grįžimas į laisvę, S. Rūkie-
nės, II-roji dalis, minkštais vir-
šeliais 5 dol., kietais 6 dol.

Mes valdysim pasaulį, L. Do-
vydėno atsiminimų I ir II to-
mas (po 4 dol.) 8 dol.

Antroji banga, O. Nendrės
romanas, 3.50 dol.

Gintarėliai, E. Ruzgienės vai-
kams spalvotas elementorius,
4 dol.

Versmės ir verpetai, Br.
Railos akimirksniai, 5 dol.

**Vilnius lietuvių liaudies dai-
nos**, paruošė G. Krivickienė
5 dol.

Visi mes broliai, Louis Evelyn,
N. P. Sesarų leidinys, kaina
2.50 dol.

Lietuvių apsakos, H. Suder-
mann, vertė V. Volertas, 3
dol.

Milfordo gatvės elegijos, J.
Aisčio, 2.50 dol.

Sekspyro sonetai, vertė A.
Tyruolis, 3 dol.

Senprusių laisvės kovos, Dr.
M. Anyso, 7.50 dol.

Nepriklausoma Lietuva, R.
Skypio, 7 dol.

Dabarties sutemos, Br. Zu-
merio, 2.50 dol.

Be namų, A. Norimo premi-
juota jaunimui apysaka, 3.50
dol.

Ošančios pušys, H. Mošins-
kienės apysakos, 2.50 dol.

Meilė trikampį, R. Rasos ro-
manas, 3 dol.

Alės Rūtos romanai: Vieniši
pasauliai, 3.50, Kelias į kairę,
3 dol. Priskelimas, 2.50 dol.
Zemės šauksmas, 2 dol., ir
Zvaigždė viršum girių, 3 dol.

Poezija, J. Aisčio, 6 dol.

Lietuvių literatūra svetur,
redagavo K. Bradūnas, 10 dol.

A. Škėmos raštai II tomas,
kaina 6 dol. I tomas taip pat
gaunamas už 6 dol.

Lituanistikos darbai, redaga-
vo J. Balys, kaina 2.50 dol.

Rūpestis, J. Vaičiūnienės poe-
zija, 3.50 dol.

Išdžiūvusi lanka, A. Barono no-
velės, 4.50 dol.

**„Atsiminimai iš Balfo veik-
los“**. 404 psl., apie 150 idomių
nuotraukų iš Amerikos ir Eu-
ropos lietuvių gyvenimo. Čia
rasite mokinių grupes, chorus,
veikėjus ir t. t. Pamatysite
kaip atrodė prieš 20-25 me-
tus. Kaina 3 dol.

**Lietuva Caro ir Kaizerio na-
guose**, A. Gintnerio atsiminimai
(1914 - 1918), kietais viršeliais
5 dol.

„Awakening Lithuania“. Pro-
fesorius J. Stukas anglų kalba
aprašo lietuvių tautinį atgimi-
mą. Kaina 3 dol. Kietais virš-
eliais 4 dol.

Encyclopedia Lituanica, ang-
lų kalba, I tomas, redaguotas
prof. S. Sužiedelio. 608 psl. di-
delio formato, kietais viršeliais.
Kaina 15 dol.

„Vytautas the Great“. 202
psl. Anglų kalboje istorinis
veikalas, nušviečias Lietuvos
didingą ir garbingą praeitį 14
ir 15 šimtmečiuose. Jaunimui
ir kitataučiam ypač svarbu ją
perskaityti. Kaina 2 dol.

Liepsnos ir apmaudo ašiniai,
premijuotas J. Gliados roma-
nas. 4 dol.

Agonija, J. Gliados, II-roji
laida. 5 dol.

Aitvarai ir giria, premijuotas J.
Gliados romanas, 4.50 dol.

The Forest of Anykščiai, A.
Baranausko lietuviškas tekstas.
Angliškai vertė N. Rastenis.
Kaina 3 dol., kietais viršeliais
4 dol.

Sios bei kitos lietuviškos kny-
gos ir plokštelės gaunamos
Darbininko administracijoje.

SPORTAS

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Lapkričio 29, sekmadienį, pirmoji komanda paliko abu pirmenybių taškus New Jersey valstybėje. Prieš West NY SC netikėtai ir bereikalingai pralaimėta. 2.3 (0:2). LAK žaidė šios sudėties: Bagdziūnas II; Vainius II, Bagdziūnas I, Česnauskas, Kreicas; Bileckis, Budraitis, Vainius IV; Klivečka II, Budreckas, Šileikis (Raub). Ši kartą prie negudriai žaidžiančio puolimo prisidėjo spragotas gynimas su didele patyrimo stoka. Mūsų šachmatininkai ir vėl žaidė akiai malonų žaidimą ir priešininką veik visą rungtynių laiką spaudė. Deja, įvarčius pasiekė West NY. Mūsų abu įvarčiai krito paskutinėse minutėse. Jaučiama teisėjų stoka, štai ir vėl nepasirodė rungtynėms skirtas teisėjas. Teko sutikti su priešininko pasiūlytu žmogumi, kuris vietomis mum buvo tikrai nenaudingas — pavyzdžiui, priteistas 11 m. baudinys. Bet vien teisėjui kaltės suversti negalima, reikia jos ieškoti ir pas save.

Kartu su pralaimėjimu teko atsisveikinti su trečia vieta. Yonkers SC savo rungtynes laimėjo ir, turėdamas vienodą taškų skaičių su mumis, bet geresni įvarčių santyki, nustūmė mus į 4 vietą.

Atletas

• Amerikos didmeistris Bobby Fischer įpusėjo tarptautines pirmenybes Ispanijoje, pirmuoju, puošniu pralenkęs Sovietų didmeistrį E. Geller. Lentelė po 12 ratų buvo tokia: Fischer 8½, Geller 8, Uhlmann ir Hübner po 7½, Macking, Ivkov, Portisch, Polugaevskij, Gligorić ir Larsen po 7; Panno, Taimanov ir Minic po 6½; Uitmenn, Smyslov po 6; Matulović 5½, Suttles ir Hort po 5; Reshevsky, Addison, Naranja po 4½, Rubinfeld 4, Filip 3½ ir kubietis Jiminez 2 t.s. Šiose pirmenybėse kovojama dėl pirmų šešių vietų, kad patektų į tolesnes kitų metų pasaulio kandidatų varžybas. Po 14 ratų padėtis kiek pakito: Fischer 9½, 3½ (1), Geller 9-5, Uhlmann 8½, 4½ (1), jugoslavas Gligorić ir vokiečių Hübner po 8 ir po 1 nebaigta. Sovietų Taimanov, danas Larsen ir Polugaevskij (Sov.) turėjo po 7½ t.s.

• Bostono tarptautinėse, Lietuvių komandos žaidėjas Algis Makaitis sukūrė "deimantuką", įveikdamas D. Romano iš Cambridge klubo per 14 ėjimų! Baltais žaidė A. Makaitis, juodais — D. Romano.

1 P-KB4 — P-Q4
2 N-KB3 — P-QB4
3 P-K3 — N-QB3
4 P-QN3 — N-B3
5 B-N2 — P-KN3
6 B-K2 — B-N2
7 0-0 — 0-0
8 P-Q4 — P-N3
9 B-N5 — Q-B2
10 N-B3 — P-P4
11 KNxP — NxN
12 QxN! — N-K5
13 QxBe! — KxQ
14 NxQxPch — Juodieji pasidavė, nes baltieji atgautau valdovę, turėdami figūrą viršaus.

• Gruodžio 4 d. Bostono Lietuvių komanda rungtis su Harvard Club ir gruodžio 11 d. Northeastern II atvyksta į So. Bostono Lietuvių Pilielčių D-jos klubą.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 2 dol.: A. Zaliaduonis, V. Alekna, A. Zizis, M. Visgirda, R. Burnovaitė, P. Narvydas, I. Banaitienė, S. Zvirblis, E. Wilchinskis, V. Zabita, E. Muske, Brooklyn, N. Y.; I. Rogers, I. Petrulis, N.Y.C., N.Y.; P. Strijauskas, M. Mulevičius, S. Leveckienė, B. V. Gedvilas, A. Simukonis, Richm. Hill, N.Y.; J. Atkočius, A. Gaidis, Oz. Pk., N. Y.; S. J. Gudas, Jamaica Estates, N. Y.; A. Bastis, Jamaica, N. Y.; L. Tiskus, M. Molykas, Flushing, N. Y.; J. Juška, Rochester, N. Y.; J. Klant, Cold Spring, N. Y.; E. Pivoriūnas, E. Meadow, N. Y.; J. Tomas, Peekskill, N. Y.; E. Galčius, L. I. C., N. Y.; S. Kusa, Kings Park, N. Y.; S. Maila, Mineola, N. Y.; L. Bileris, Valley Stream, N. Y.; F. Sprindys, Franklin Sq. N. Y.; K. Miklas, Great Neck, N. Y.; Z. Zalsys, Bayside, N. Y.; A. Vaishvila, Woodside, N. Y.; O. Rimydis, A. Sakaitis, Woodhaven, N. Y.; S. Pažusis, Maspeth, N. Y.; A. Naujokas, B. Giovannini, P. Burneikis, B. Miniataitė, A. Kareiva, V. Sinkevičius, S. Stanaitis, Chicago, Ill., kun. V. Memenas, Gibson City, Ill. P. Pauliukonis, M. Zilinskiene, So. Boston, Mass.; S. Jančauskas, Ch. Bielskis, R. Jasiūnas, A. Sabaitis, Brockton, Mass.; V. Menkeliusas, B. Tamulevičius, P. Stanelis, M. Sokol, Worcester, Mass.; V. Ivanauskienė, M. Bichnevičius, Dorchester, Mass.; H. Stadalnick, Norwood, Mass.; T. Aleksonis, Braintree, Mass.; V. Zenkus, W. Bridge-water, Mass.; L. Davidonis, Athol, Mass.; J. Starinskas, Cambridge, Mass.; P. Sabalis, Northampton, Mass.; V. Kamaitis, Millbury, Mass.; J. Velička, Lawrence, Mass.; V. Chlaimauskas, Kennbkt., Me., A. Arlauskas, A. Dagilis, Detroit, Mich.; J. Mikaila, Southfield, Mich.; S. Rudys, Michigan City, Ind.; V. Katarskis, Vandalia, O. M. Kvekshas, Burns, Oregon, kun. dr. P. Ragažinskas, Deming, N.M., A. Baltrušėnas, Akron, O., A. V. Stankis, N. Po-

lovinskas, Elizabeth, N. J., V. Biosevas, A. Vitkus, Harrison, N. J., Lith. Holy Name Soc., Kearny, N. J., M. Slabok, Union, N. J., M. Saulienė, Paterson, N. J., A. Mockus, M. Aleksunes, Hartford, Ct., prof. V. Marijošius, W. Hartford, Ct., A. Simons, J. Caesar, Windsor, Ct.; S. Lipčius, New Haven, Ct.; A. Jonynas, E. Haven, Ct.; B. Martunas, Terryville, Ct.; J. J. Butkus, Bridgeport, Ct.; L. Gudeliene, Cos Cob, Ct.; W. Tamkunas, Manchester, Ct.; J. Bruzauskas, Ansonia, Ct.; A. Lucas, Bristol, Ct.; J. Golding, Hamden, Ct.; kun. B. Liubauskas, Port Allegany, Pa.; B. Jasinskas, Philadelphia, Pa.; A. Starest, J. Taoras, Pittsburgh, Pa.

1.50 dol.: J. Kisieliū, New Haven, Ct.

Po 1 dol.: V. Nupnau, B. Bieliukas, N. Y.C., N.Y.; W. Gedarovich, M. Putinas, F. Skwar, B-klyn, N.Y., R. Kazlas, Hollis Hills, N. Y., Ch. Saurošaitis, Stottville, N. Y., J. Vembrė, A. Lesčinskis, S. Boston, Mass.; K. Grenda, Lawrence, Mass.; M. Velička, Brockton, Mass.; A. J. Namaksy, Newton Centre, Mass.; F. Martinus, Jamaica Plains, Mass.; I. Nauragis, Worcester, Mass.; kun. P. Kmita, Stafford Spgs., Ct.; K. Sapetka, A. Ivazdauskas, Waterbury, Ct.; V. K. Nenortas, W. Hartford, Ct.; B. Bart, Hartford, Ct.; Ch. Krizevičius, E. New Haven, Ct.; A. Kvetkauskas, Pogunock, Ct., kun. F. J. Frankus, Bridgeport, Ct.; K. Kaminskiūtė, Simsbury, Ct.; A. Senn, Mansfield Center, Ct.; F. Saranko, P. Toileikis, Paterson, N. J.; O. Balčiūnienė, Newark, N. J.; M. Mažeikienė, Cherry Hill, N. J.; A. Daunoras, Kearny, N. J.; A. Grigaliūnas, Davenport, Ia., kun. dr. T. Žiuraitis, O.P., I. Tamošiūnas, Washington, D.C., B. Tvarkūnas, L. Balten, J. Pauliukonis, Phila., Pa.; E. Praninskas, A. Daugirdas, J. Gečas, Chicago, Ill.; M. Tylas, Detroit, Mich.; P. Tiešis, Madison Hts., Mich.; dr. P. Kazlas, Marion, Ind.; K. Rusinienė, Omaha, Nebr.; J.V. Paulus, Vancouver, Wash.

Ilgiausiai prisimenama dovana Kalėdom bus Darbininkas, kuris lankys visus metus tik už 5 dol. Užsakyk dar neskaitydamas Darbininką, 910 Wiloughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Vistems, prie kalendoriaus išlaikyti padengimo prisidėjusiems, nuosirdžiai dėkojame. Laukiame spaudai paramos ir "neatsiliepimų".

Dėkinga ARBININKO Administracija

COMMONWEALTH LAND TITLE INSURANCE CO.

61 Hudson Street
HACKENSACK, N. J.
Call (201) 343-3121

A & D ESSO

SERVICE STATION
Open 7 Days a Week
Towing Service, Tires and Batteries and Accessories
400 West Mount Pleasant Avenue
Livingston Circle
Livingston, New Jersey
Ask for Frank or Dominick or Fred
Call: 201-992-9842

VILLA APPLIANCE CO.

Appliances for the Family
46 Market Street
Passaic, New Jersey
Open 6 Days a Week

HERZIG FOOD SPECIALTIES

123 Watchung Avenue
Montclair, New Jersey
Call —
201 — 746-8240

KERSIC JEWELERS

Jewelry at Discount Prices
31 Westmain Street
Marlton, New Jersey
Call (609) 983-4986

EMBASSY BAKE SHOP

4604 Skillman Avenue
Sunnyside
212 784-6545
Pastry Puff
648 Manhattan Avenue
Greenpoint, Brooklyn
Call 383-9834

JOSEPH RICCIARDI PAINT STORE

A Family store
Everything for the Home
89 Washington Ave.
Nutley, N. J.
201 — 243 — 6167

K-9 GUARDIANS LTD.

Dog Training Center
Among the Worlds Finest
Shepherd and Doberman
Guard Dogs
For Sale or Rent
Loyal Companions
Obedient Guards
Magnificent Shepherd and Doberman Puppies
843 E Gunhill Rd. Bronx, N.Y.
212 — 798-7000

BRONX SPEED SHOP

Carrying a Complete line of
Racing Parts and Accessories
Hurst — R. C. — Isky —
M and H — Mr. Gasket —
Shiefer — Mickey Thompson
Hooker — Crager — E.T. —
S and W — Holley — Vertex —
Hilborn —
597-8909
770 Morris Park Ave.
(Cor. Wallace)

DYNOL FUEL CO.

Established 1946
Fuel Oil and Oil Burners
24 Hour Service — Installation
Metered Deliveries — Exact
Oil For Your Burner
Service Contracts
Prompt — Courteous
Service
449-3000
66 Avenue U, Brooklyn

Merry Christmas to All
Mario's Auto Inspection Repair
Head Lights and Wheel Alignment
If you want your car to go
see "Mario", Owner
Mayville, N. J.
(Opp. State Inspection Station)
609-465-5607

Christmas Greetings from

"SUNSET LANES"

OPEN 7 Days a Week
from 9 AM to 2 PM
Call (201) MU 6-1400
399 U. S. Hwy No. 22
HILLSIDE, N. J.

CAMERON PLACE SERVICE STATION

Complete Automotive Service
Motor Tune up and Brakes

Official N. Y. State
Inspection Station
2150 Jerome Ave.
364-8650

ART JOHNSON SERVICE STATION

Bear Wheel Alignment
General Auto Repairs
Brake Specialists
Authorized New York State
Inspection Station
Brook Ave. Corner 163rd St.
MO 5-8822

BLAUVELT CONSTRUCTION CO.

71 Dumont, Ave.
Dumont, New Jersey

JOHNNY'S AUTO BODY COLLISION SPECIALISTS

24 hour Towing
Insurance Estimates
Repairs on Domestic and Foreign Cars
Day or night
GI 2-7786

R. Giovannelli, Prop.

3a Baltic St (off Bay St.)
Stapleton, Staten Island

ACCO AUTO BODY SHOP

On the South Shore
Collision work — Welding
Auto painting — Insurance
Work — Emergency Towing
11 Averill Place, Staten Island
at Nassau Smelting off
Arthur Kill Rd. Tottenville
Res. YU 4-9087
984-9633
Bill Ducey, Prop.

INTER-COUNTY MOTOR COACH INC.

Charter Bus Service from
Nassau and Suffolk
To all points in 48 States
243 Deer Park Ave.
Babylon, L. I. N. Y.
516 MOhawk 1-6363

SAN ANTONIO DELI

2276 — 2nd Avenue
New York City, N.Y.
(212) 534-9446

ED'S TROPICAL AQUARIUMS

"Everything for the Complete Aquarium"
Visit our store nearest you
Free Goldfish with this ad
Lynbrook, 2 Scranton Ave.
516 LO 1-7273
Farmingdale 9 Hempstead Tpk
516 MY 4-0515
Roosevelt Field (Opp. Gimbels)
516 248-3705
Forest Hills, 63-53 108th St.
QUEENS
(212) 897-3121
Georgetown Shopping Center
Ralph Ave and Ave K.
212 — 531-4200

Merry Christmas

Emmons Bay Marina

3166 Emmons Ave.
Brooklyn, N. Y.
Introducing the New Bengel
By Tigercraft
Call 934-6982

CLAYTON FUNERAL HOME

Over 50 years of continuous
courteous efficient service
Mr. Frank Mazza — Director
Kings Park, Cor. of Indian

Head Rd. and Meadow Rd.
516 269-6421

ANDREE'S ITALIAN RESTAURANT

Specializing in Italian Foods
Made to your Order
Cocktails — Seafood
Clam Bar — Open for Lunch
and Dinner 7 Days
Accommodations for
small parties
Your Host: Nick Mattera
Hauppauge 2104 Route 111
(516) 234-2633

ROGERS CLOTHES

Route 440
Hudson Plaza Shopping Center

Jersey City, New Jersey
New Jersey's Largest
Clothing Chain

BLUE DOLPHIN RESTAURANT and COCKTAIL LOUNGE

"La Place Elegante"
Specializing in:
Sea Food — Neapolitan —
Continental — American
Cuisine
Luncheon Daily — Dinners
Nightly, Open 7 Days
Catering at its Finest
(25-175 persons).
Major Credit Cards Honored
East Farmingdale
Rte. 110 and Conklin St.
(Opp. Republic) 516-249-9371

BEACH OFFICE MAINTENANCE SERVICE

Floor Waxing — Janitorial
Service Offices-Businesses
Completely Insured —
Free Estimates
Call 24 hours (201) 991-2087 or
(201) 997-2062 ask for
Mr. Joe Hopp
KEARNY, N. J.

LOU'S LUNCHEONETTE

Open 6 Days a Week
133 South St.
New Providence, N. J.
201 464-8033
also
Bob's Town and Country
Luncheonette
22 Main St. Madison, N.J.
201 822-1029

JIMMY'S TOWING SERVICE

7 Days a Week
24 Hours a Day
98 Jackson St.
Paterson, N. J.
Call 201 274-2726

HING'S CHINA INN

Chinese American Restaurant
Cocktail Lounge
Open Daily Mon. Thru Thurs.
12 Noon — 2 A.M. Fri. and
Sat 12 Noon — 3 A.M. Sun.
and Hol. 2 P.M. — 2 A.M.
Dial 569-1256
484 Sylvan Ave.
(Rt. 9W)
Englewood Cliffs, N. J.

Seasons Greetings

Pride Packing Co.
1109 Burke Ave.
Bronx, N. Y.
TU 1-0854

MARK VII FOR MEN

Pat Masina
Razor Cut — Styling
Facials — Hairpieces
Hair Dyeing
1485 Main Ave.
Clifton, N. J.
Call (201) 772-9728

DU BOIS CO.

Immediate Removal
of Furniture, All Major
Appliances
Apartments — Attics
Garages — Basements
498-2021
Alt. Phone 827-5570
2373 Pitkin Avenue
Brooklyn, N.Y.

D&C CHEVRON SERVICE STATION

Open 7 Days a Week
General Auto Repairs
Road and Towing Service

68 Park Ave and
Summer Street
Paterson, N. J.

TOTOWA SHELL SERVICE CENTER

Open 7 Days a Week
General Auto Repairs
Batteries and Tires
Accessories
Specialist in All Foreign Cars
166 Union Blvd
Totowa Boro, N. J.

HAMMOND ORGAN STUDIO

Also
The Finest of Pianos

225 Route 46
Totowa, New Jersey
Call 201 278-1800

NORTH JERSEY PHOTOCOPY SUPPLY CO., INC.

For All Your
Photocopy Needs Call
201 482-5800
Dist. Replica Premium
XEROX Toner
127 South 15th Street
Newark, N. J. 07107

BERGEN HONDA

Authorized Honda Dealer
"From Mighty to Mini Honda
Has Them All"
New and Used Motorcycles and
Mini-Bikes — Full Stock of
Honda Parts and Accessories
Complete Service — Insurance
and Financing Available
Call 201 641-0100
401 Main St. (at Route 45)
Little Ferry, New Jersey

B and N CONCRETE ERECTORS, INC.

P. O. Box 116
Bricktown, New Jersey

EDWIN WOOD AND SONS CATERERS

Catering for all Occasions
312 Orange Road
Montclair, N. J.
201 746-8647

Colonial Service Station

New Dorp
Gulf Products — Gen. Auto Repairs
Road Service
N. Y. State Inspection
351-9805

2430 Richmond Rd. Cor. ND Lane

ALAN LUMBER CORP.

3803 Ft. Hamilton Parkway
Brooklyn, N. Y.
Lumber, Sales, Wall Paneling
Quality — Price, Dependability
TR 1-1900
Mr. Anthony Esposito

VENTURO CONSTRUCTION CO. INC.

6110 Johnson Place
West N. Y., N.J.
Call 201 861-8766

GAIL'S STATION LUNCH

Open 5 Days a Week
Good Food
356 Cedar Lane
Teaneck, N. J.
201 836-9891

SANDLES FUNERAL HOME

Herman J. Sandles
Funeral Director
Serving All Faiths with
Dignity and Reverence
Large New Chapels
Completely Air Conditioned
Spacious Parking on Premises
Islip Terrace, 98 Carleton Ave.
516 — 518-9242

THE CUSS FROM HOE

Formerly Barcellona's
Old Mill
Paramus Newest Eating
and Meeting Place
Try our Charcoal
Kitchen Specialties
Kitchen Open
11 A.M. to 2 P.M.
Sundays 12 Noon to 2 A.M.
205 Paramus Road
Paramus, N. J.
Call 201 845-4721
Every Cuss Welcome

J. PERRY OPTICIANS

Open 6 Days a Week
A Family Place
Modell's Shoppers World
Route 19 and Essex Street
Lodi, New Jersey

GEORGE'S ESSO SERVICE CENTER

Open 7 Days a Week
General Auto Repairs
Road and Towing Service
Tires — Batteries Accessories
289 Valley Blvd
Woodbridge, N. J.

FERRARA BROS.

Ready Mixed Concrete
Our Own Quality Controlled
Batching Plant Approved
by New York City Dept. of
Public Works
We Gladly Estimate the
Quantity of Material Required
For Your Project
Saturday Deliveries
(No Extra Cost)
Special Attention Given to
Homeowners and Do-it
Yourselfers
Full Line of Mason Materials
Pick-up or Delivery
89-19 Liberty Ave
Ozone Park, N. Y.
848-8200

H. W. FEMALE

Temporary JUMPING JOBS — No Fee
SKY-HI \$
Stenos - Typists - Clerks
GAL FRIDAY
106 E. 41st St. N.Y.C. 687-7210
25-02 Bridge Plaza So.
LIC RA 9-7220

Experienced SECRETARY — short-hand, some legal experience helpful
1:30 to 5:30 PM SALARY OPEN
— 389-3304

FEMALE-MALE

HOUSE PARENTS

To care for pre-adolescent children in community setting. Live in attractive rentfree apartment on premises. Experience preferred — but not necessary. Salary open. Excellent benefits.

Contact Mr. Schulze:

CARDINAL McCLOSKEY
SCHOOL & HOME
(212) 993-7700 or (914) 948-6565

DISPLAY

FRANK'S Pizzeria — "Pizza at its best because Pizza's our specialty"
Call Frank: CY 9-1777
791 East Tremont Avenue, Bronx

SERVICE

RHODESIAN RIDGEBACKS,
African Lion Dogs, Champ sired Champ Dam, wonderful pets and companions. Excellent guard dogs. Puppies available now. Several show prospects. Hottentot Kennels, Monroe, N.Y. (914) 986-4503

WILLIAMS Welding & Iron Works
10 Prince Street NYC Welding repairs alum stainless cast iron steel cellar doors fire escapes. Free pick up and delivery open 7 days a week
Call 533-5801

Kas norėtų skelbti Darbininke prašomas skambinti:
GL 2-2923

DISPLAY

New factory outlet for double knits polyesters acetates cottons, etc. — first look at newest season fabrics at low factory prices stock contly changing. Mon-Fri, 2pm-8pm, Sat. 11am-3pm CARNABY MILLS, 25 East Union Ave. East Rutherford, New Jersey — 201-935-0020

AECEAN ISLES
781 East 31st Street
Off Ave. H & Flatbush Ave.
Tel. 434-7486
Wedding & Banquet catering from 30 to 300 — Seafood, Steaks, Chops, Special Dishes. Open daily exc. Mon.

ROYAL HOUSE FURNISHERS

FINE QUALITY FURNITURE AND APPLIANCES
Late Nite Friday till 9 PM
Use Our Lay-Away Plan
282 Springfield Avenue
NEWARK, N.J.
201-272-8585

"CASA RINA"

Lunch (Businessmen's luncheons)
Dinner, Cocktail Lounge Small Parties — Open 7 days a Week
Call for Res. (914) 693-6024
Ashford Ave. and Southfield Ave.
Dobbs Ferry, N.Y.

Showroom Samples of Lamps. 50 percent below wholesale. Fixtures, Tablelamps, Floors, Poles, trees etc. Also repairs on all types of lamps.
Sat. only 9 to 4.
Rose Lamp Co.
131 North 14th, Brooklyn, N.Y.

"APARTMENT WANTED
immediately
Polish Couple needs
Modern 4-5 Rooms
Please call 383-1834

Florist excellent location shopping center Morris County NJ Will teach, liberal terms Gross 40,000 — Price 25000 Call after 7 PM 201-335-5634

Sunnydale Homes for Adults gracious living for senior citizens nurse on duty 24 hours a day. Catholic church within walking distance permanent monthly or weekly rates. Lic by State of N.Y. Call 914 OW 8-2824 — 807 Steward Ave. Maronneck, N.J.

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection Repair Station headlights adjustment wheel alignment, motor tune-up & brake service. Shell Bay Ave Mayville, NJ Cape May Court House opp. State Inspection Dep. Sta. 8 AM - 5 PM Closed Sun-Mon. Owned & operated by Mario De Santis. If you want to go "See MARIO". Call 609 465-5607

APOLLO COLLISION
Painting Expert, Collision and Insurance work, Chassis straightening American - Foreign - Sport - Cadillac. We take pride in our work! 1069 60th Street, Brooklyn, N.Y. Call 438-1247

FREESON
CUSTOM WOODWORK
Cabinet making - Formica work Interior Carpentry
We Take Pride in Our Work
84 Beverly Street Irvington, N.J.
Call 201-374-8484

JOHNS
IRON WORKS
Railings - Cellar Doors - Porch Aluminum and General Welder
14 Davis Street East Newark, N.J.
Call 201-484-4333

C & J MOVING AND STORAGE
216 Rockaway Ave., Brooklyn, NY
We Deal in Flat Rates
LOCAL AND LONG DISTANCE
Licensed and Bonded
Call 342-1555 or 731-6618

HIGHEST PRICES PAID
FOR USED FURNITURE
Bric-A-Brac and Antiques LOGA FURNITURE 430 Amsterdam Ave. New York City (bet. 80 and 81st Street) Call 212-874-8650

FLOOR SCRAPING
AND REFINISHING
Reasonable Rates
1-CALL WE CLEAN IT ALL
Call 297-8933

PAINTING AND
SANITATION WORK
ALL WORK GUARANTEED
275 Ridgewood Avenue
Ridgewood, Brooklyn
Call 647-0360

CABEZA'S
TEXACO SERVICE
Open 7 Days a Week
General Auto Repairs
Tires Batteries and Accessories
364 Broadway Newark N.J.
Call 201-485-9656

Complete line of SKI EQUIPMENT
and APPAREL all name brands — Repairs, Rentals SITZMARK SKI SHOPS 125 E. Central Ave., Pearl River, N.Y.
— (914) 735-2277

MEDLEY WAKEUP
SERVICE
Can't Depend on your Alarm — Let Medley Wake You.
Low Rates
• 871-5177 •

BOGDENS GULF
SERVICE STATION
Open 7 days a week. General auto repairs and towing service, tires, batteries & accessories. State Hwy. 35 & Sea Girt Ave., Sea Girt, N.J. 201-449-9836

New Standard Auto Body Shop — Collision experts & insurance problems. 512 Elizabeth Ave. East Linden, N.J. 201-486-8770 Bill Daniels

SPECIAL OFFER
ON CHILD PHOTOGRAPHY
One big beautiful Black & White Portrait of your Child taken in your own home only \$5.00 8x10 — Call 857-3180 for appointment.

Yellow Jacket Transmissions open 5 1/2 days a week all work guaranteed. 681 Grove Street Irvington, N.J. Call 201-374-2700

George & Sons Texaco Open 7 days a week, Road service, mechanics on duty all time. 239 Chancellor Ave., Newark, N.J. — Call 201-929-9647

LITCHMORE CONST. CO.
General Alterations and Repairs
All Work Guaranteed
(Lic. 764048)
We take pride in our work.
733 Utica Ave. Brooklyn, N.Y.
Call 212-493-3774

"EXTERMINATING SERVICE"
Daily, weekly, monthly rates. Fast service plus results. Chemicals also. 662 Metropolitan Ave., B'klyn.
Call 388-5579

BABES ANTIQUES
Brass Beds, Wash Stands, Hall Racks, Bric-a-Brac For Sale
Call EV 9-8267
43 Franklin St. (near Calyer St.) Brooklyn, N.Y.

H. W. MALE

"DRIVER" for Parts
to drive around Hicksville, Huntington, Plainview, and Westbury areas. Salary, plus benefits, Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Monday thru Friday. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

STOCK CLERK
To Work in Parts Dept.
— For incoming automotive parts. Salary plus fringe benefits in Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Mon. thru Fri. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

Part Time — Full Time Its still great! — XMAS MONEY!
\$500 WEEKLY
Possible in Comm. Car nec. will train. Sell X-pand homes
X-PAND 467-7927
846 Nostrand Ave.

PLANT LABORERS, CHEMICAL MAINTENANCE MAN, 2 Trainees needed immediately: Fine Organics, Inc., 205 Main St., Lodi, N.J.

Cabinet Makers, Wood Finishers — for Finishing Dept., Desk Factory Arnold Furniture Mfg. Inc. 1824 So. 20 St., Irvington, N.J. 201-399-0505

Looking for a "Super-Handyman" — License #6 oil. Living on premises 250 W. 103rd Street. Call UN 4-1900 or apply at address!

TOOL & DIE MAKER, established Watchcase manufacturer offering excellent opportunity for topnotch personnel. Top pay full benefits + guaranteed overtime. Long Island City area adjacent to LIRR - IRT - IND. Call 8:30 AM to 5:30 PM — 212-784-7840.

POLICEMEN

The City of Hartford needs ambitious men between 21 and 34 years old with High School diplomas or its equivalent. Present salary \$155-\$186 weekly. (Higher salary for those with College preparation and veterans). Must be American citizens. Preferable bi-lingual. Get in touch with Lee Cogswell, Hartford Personnel Dept., 550 Main Street, Hartford, Connecticut or call Telf. 203-566-6240

Exp Lock Setters wanted — steady work on metal handbags frames. Good salary. Call Dave Karon 1958 Pitkin Ave Bklyn NY — 342-1040

OIL BURNER SERVICE MAN experienced. Good pay per call basis. Nassau and Suffolk. Nights. (516) — 261-0703

Guards; 4-12; 12-8; must have Drivers Lic. and do Minor Repair Work. high School Graduate and Paper Work. Good Future Company and Union Benefits. Must Pass Physical and References. Call 9 AM to 11 AM RA 9-2040

EXPERIENCED WELDER and BOILER MEN
with Chaffers license only!
Good Pay.\$3
Call 387-0538

Automotive Combination, Brake, Front End and Muffler Man wanted. Good Pay - Plus Commissions. Plus Benefits. Experienced only need Apply. (201) 772-0400

Carpenter all around man general construction & repair work steady, all year round. Newark N.J. area Call after 6 PM 201-376-6688

PANTOGRAPH
Hand engraver — Experienced full time on Brass and Steel. Good salary. Call 212-732-0858 CANNIZARO SEAL & ENGRAVING CO. 37 Murray St. New York City

H. W. FEMALE

Woman, mature, exp for diversd office duties. Take dictation, type 45-50 words/min.; well versed in filing, billing, good at figures and record keeping. Good start salary. For appointment call Mr. Lagowicz 201-621-9144, LIGHT ELECTRIC CORP. Newark, N.J.

GIRLS! Are you the Right Girl doing the Wrong Job? If you are or were selling cosmetics, detergents, jewelry etc. and find difficulty making \$200-\$400 each week, call us! We have the greatest ground floor, high earnings opportunity for girls in 10 years. We will train and pay you weekly to call on retailers for repeat orders. No competition. N.J. area only. Call (201) 264-0030

Sewing Machine Operators pleasant working conditions. Union Shop — lunch room on premises bus from Freeport RR Sta. — 516-868-0800

TO PLACE YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY

TURNHALL Restaurant & Caterers fine restaurant and catering at reasonable prices for all occasions — weddings, showers, meetings, etc. Dining daily — inviting atmosphere delicious food sensible prices. 44-01 Broadway, Astoria, Qns. 932-9274

Outstanding buy—Dongan Hills all brick 2 new 2 family attached 4 rms, each apartment excellent location near transportation, schools, shopping. Immediate occupancy. Call — 356-3000 8 to 4:30 PM; nites — 442-4265 5 to 8 PM.

F. A. MORALES
FURNITURE STORE
Furniture for the Entire Family
Late Nite Monday and Friday.
241 (243) Monroe Street
Passaic, N.J.
201-777-7234

CHRISTMAS — NEW YEAR'S
Hunter House Ski Chalet Dec. 24 to Dec. 27: 4 days, 3 nights, 6 meals — \$65; Dec. 31 to Jan. 3: 4 days, 3 nights, 6 meals — \$65; Package weekends from \$42. Send for free color brochure — Hunter House Ski Chalet, Hunter, N.Y. 518-263-4611

LINCOLN AVE. PET SHOP
Open 7 days a week
A Pet Shop specializing in Birds and Tropical Fish.
281 Lincoln Avenue
Orange, N.J. Call 201-676-7518

IDEAL GIFTS — for Holidays and Everyday: blessed paintings, lucky charms, oils, floral pieces, necklaces & blessed candles. REV. STEVENS 457 W 153 Street New York City. Send for Free Brochure.

GERMAN SHEPHERD-PUPS
Trained dogs AKC big bone beauties black and silver we deliver \$50 and up call 387-3292 or 384-0706 — MONTROSE KENNELS 183 Humboldt Street Brooklyn

CABRINI-ON-THE-HUDSON Home of real hospitality for private or group retreats or quiet relaxation. For information write or call Missionary Sisters of the Sacred Heart West Park, New York 12493, (914) 688-5719

International Florist flowers for all occasions weddings, communions & confirmations. 175 Ferry St., Newark, New Jersey. 201-589-5522

Aluminum Siding 1/2 price! 3 colors, wood, cedar, custom siding and roofing available. Terms & installation (516) 223-5011 — (212) 343-1220

MALE - FEMALE.

HAIR STYLIST preferably European trained, must be clever and experienced. Elegant salon, Syracuse, N.Y. Joseph Hair Stylist, Presidential Plaza, Syracuse, N.Y. Call 315-422-3195-3194.

Exp Presser on Sportswear—Three piece skirts, jackets and blouses. Beewood Contracting Corp. 3867 3rd Avenue, Bronx. Call 212-587-4164

Highland Boulevard, Brooklyn, opposite Lithuanian Cultural Center, one family house for sale. Call tel. 212-495-1400.

Ilgai išliekanti ir atmintina dovana Kalėdom
ENCYCLOPEDIA LITUANICA

361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127 • Tel. (617) 268-7730, Vakare — 282-2759

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGSČIAUSIOS KOKYBES PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užtikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIUOLĖS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7088
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

COSMOS PARCELS
EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, šaldytuvams, televizijų aparatams, radio transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daugeliui kitų dalykų... taip pat BUTAMS savo gimimins ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS
EXPRESS CORP.

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N.Y. 10036
Telef. 212-245-7905

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
Brooklyn, N.Y. 11207 — 2947 Fulton St.	647-6576
Brooklyn, N.Y. 11211 — 370 Union Avenue	EV 4-4952
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue	246-9274
Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue	FO 3-8569
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	AN 1-2994
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	LO 2-1446
New Haven, Conn. 06519 — 508 Congress Avenue	373-8783
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	GR 2-6387
Passaic, N.J. — 176 Market Street	274-6400
Paterson, N.J. — 99 Main Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street	HU 1-2750
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	FI 6-1571
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street	PL 6-6766
Waterbury, Mass. — 905 Bank Street	SW 8-2868
Worcester, Mass. 01610 — 169 Millbury Street	RI 3-0440
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas bus rengiamas Franklin K. Lane mokyklos salėje. Alto vadovybė jau posėdžiauja ir sudaro reikiamas komisijas. Šį kartą rengimui vadovauja Aleksandras Vakselis.

Liet. Tautinių šokių grupė, pakviesta miesto vadovybės, dalyvauja tautų festivalyje, kuris rengiamas Kalėdų švenčių proga. Pasirodymai bus gruodžio 27 d. 3.30 v. prie centrinės bibliotekos 2:00 v. prie General Motors, — 5 Ave. Lietuviai prašomi ir šiuos abu pasirodymus atsilankyti.

Solistė Lilija Sukytė Metropolitan operoje gruodžio 19, 24 ir 30 dainuoja pagrindinį vaidmenį Glucko operoje "Orfeo et Euridice". Dar vienas spektaklis bus ir sausio 4. Po to vėl grįžta į Miuncheno operą Vokietijon.

Maironio mokyklos Kalėdų eglutė rengiama gruodžio 27, sekmadienį, 4 v. popiet Maspetho lietuvių parapijos salėje. Vaikų darželis ir pagelbinės klasės mokiniai atliks gyvąjį paveikslą, vadovauja mokytoja Aušra Kregždytė, vieno veiksmo vadinimą — Namelis — rengia Dalia Baker, šokius — Rasa Kregždytė. Antroje dalyje bus Kalėdų senelis su dovanomis, loterija vaikams, užkandžiai. Kalėdų atostogų metu mokykloje pamokų nebus gruodžio 26 ir sausio 2.

Klemensas ir Verutė Lakickai iš Woodhaveno vietos kalėdinių sveikinimų paaugojo po 10 dol. Bražinskių bylai vesti ir S. Kudirkos reikalui, po 5 dol. Darbininkui, Balfui ir Lietuvos atsiminimų bei Laisvės žiburio radijo valandėlei. Ta pačia proga sveikina draugus bei pažįstamus su šventėm.

P. Palys iš Richmond Hill, N. Y., vietoje kalėdinių sveikinimų paskyrė po 10 dol. Darbininkui ir Bražinskių bylos išlaidoms padengti. Kviečiame ir kitus Darbininko skaitytojus vietoj nereikšmingų kortelių siuntinėjimo paskirti auką spaudai. Darbininko administracija aukotojui dėkoja.

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židyns 827-9865

Vyr. moksleivių ateitininkų susirinkimas bus šį šeštadienį, gruodžio 12, 1:30 v. Jaunimo Centre. Kviečiami moksleiviai atsilankyti.

Ateitininkų mišios prieš Kalėdų šventes bus gruodžio 13 d. 11 val. Maspetho lietuvių bažnyčioje. Po mišių bendri pusryčiai parapijos salėje.

Mokytojos Vidos Arminaitės mirties sukakties proga bus laikomos mišios šį šeštadienį, gruodžio 12, 8 v. pranciškonų koplyčioje. Jos mokiniai ir pažįstami prašomi dalyvauti.

Kat. Moterų Sąjungos 24 kp. gruodžio 13 švenčia savo metinę šventę šia tvarka: 9 v. r. mišios Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje, po mišių — bendri pusryčiai, po jų — metinis susirinkimas. Visos narės kviečiamos dalyvauti, ypač laukiamos narės, persikėlusios iš 12 kuopos.

MASPETH
Lapkričio 28 Maspetho lietuvių bažnyčioje buvo labai įspūdingos gėdulingos pamaldos už Jono Oniūno, Broniaus ir Vytauto Oniūno tėvelio, vėlę. (Jis mirė Lietuvoje).
Mišias aukojo kun. Pr. Bulovas ir kun. J. Čekavičius. Giedojo solistas Stasys Citvaras. Pamaldose dalyvavo nuliūdę giminės ir gausūs būrys artimiesnių bičiulių. Po pamaldų visi buvo pakviesti pusryčių ir namus pas Br. Oniūną. Pusryčius su dideliu rūpestingumu parengė Bronė Oniūnienė. Visi maloniai pabendraavo, prisiminė Lietuvą ir savuosius. (D.)

Dėmesio visiem! Ateina šventės, ir ta proga turimi šveicariškų laikrodėlių, vyriškų ir moteriškų, visiem skoniams. Taip pat labai prieinamos kainos, yra net už 16 dol. Visi garantuoti ir peržiūrėti. Taip pat priimu laikrodžius pataisyti. Kreiptis į laikrodininką Stasį Citvarą: tel. 846-3648.

Lietuvė šeiminkė ieško vietos. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vakaro tel. (212) 782-3347.

Prel. kun. MYKOLAS KRUPAVIČIUS,

didysis lietuvis, tautos tribūnas, ugingas patriotas, valstybininkas, visuomenininkas, krikščioniškai demokratiško sąjūdžio ideologas ir variklis, PLB tėvas, mirė 1970 m. gruodžio 4 d. 3:30 v. popiet Chicagoje.

Tą skaudžią žinią lietuvių visuomenei praneša gi-liaime liūdesyje skęsdamas

New Yorko Krikščionių
Demokratų Židyns

PAGERBĖ LAISVĖS SIEKUSI LIETUVI JŪRININKA

Ryšium su jūrininko Simo Kudirkos išdavimu sovietams Lietuvos gen. konsulas - New Yorke Anicetas Simutis kasdien gauna daugybę užuojautos pareiškimų, kurie ateina telefonais, laiškais ir net asmeni-niais vizitais.

Jau keturiasdešimt metų N. Y. veikianti amerikiečių organizacija National Economic Council pakvietė konsulą A. Simutį su žmona ir savo metinio suvažiavimo banketą, kur buvo prisimintas ir pagerbtas laisvės siekęs lietuvis jūrininkas Simas Kudirka.

Banketas įvyko gruodžio 3 Park Sheraton viešbuty. Pagrindiniais kalbėtojais buvo senatorius Strom Thurmond ir kongresmanas John R. Rarick. Be jų dar kalbėjo dr. Alfred Lilienthal ir pulkininkas Wil-

lard F. Rockwell. Dalyvavo kai kurių šalių diplomatai, o kinų delegacijos prie J. Tautų narių užpildė net atskirą stalą.

Baigiantis banketui, pirmi-ninkas David Heaphy išreiškė didelį susirūpinimą ryšium su tuo, kad šis laisvės kraštas atmetė lietuvių jūrininko Simo Kudirkos laisvės prašymą. Pa-kvietė banketo dalyvius atsisto-ti ir susikaupimo momentu pa-simelsti už lietuvių jūrininko li-kimą. Po to buvo pakviestas

Lietuvos gen. konsulas A. Si-mutis papasakoti apie lietuvių pastangas atgauti laisvę. Pen-kiolikos minučių žodyje, jis pa-pasakojo apie Lietuvos praeitį, okupaciją ir laisvės kovas. Kon-sulo kalba dalyvių buvo sutik-ta šiltais plojimais, o kongres-manas Rarick papasakojo, kad jis lietuvių gerai žinąs ir visada remiąs jų pastangas at-kreipti dėmesį į nelaimingą sa-vo kilmės krašto likimą.

LGK

LIŪDESIO PAMALDOS

Visoj Amerikoj sekmadienis, gruodžio 6, buvo paskelbta kaip liūdesio diena sąryšy su S. Kudirkos išdavimu rusam. New Yorke ir apylinkių lietuvių jūngės prie bendro sąjūdžio ir 3 val. susirinko į Sv. Patriko katedrą Manhattane. Mišias koncelebravo 7 lietuvių kuni-gai: prel. J. Balkūnas, J. Alek-siūnas, A. Petrauskas, J. Gu-rinskas, J. Pakalniškis, L. And-riekus, OFM, ir K. Bučmys, O FM. Pamokslą lietuviškai ir an-gliškai pasakė kun. P. Ruggles.

Advokatas Antanas J. Šavelskis praneša naują savo adre-są: 87-26 Jamaica Ave., Wood-haven, N.Y. 11421. Telef. TW 7-3061 (namų), 441-1182 (įstai-gos).

Darbininko meniška kalen-dorių 1971 metams skaitytojai gavo šiomis dienomis. Kas nori kalendorių gauti didesnį kiekį, prašom kreiptis į Darbininko administraciją. Už kalendorių visi skaitytojai prašomi spau-dai paremti prisiūsti bent po 1 dol. Už paramą Darbininko ad-ministracija iš anksto dėkoja. Ta pačia proga visi kviečiami surasti naujų skaitytojų, ku-riam duodamas didelis pagipinimas. Žiūrėkit skelbimą — Kviečiam talkon!

Motieris ieško darbo šeimoj, gali šeiminkauti ir namų dar-bus atlikti. Pageidautina gy-venti vietoj. Skambinti (201) 387-0362.

Richmond Hill šiaurinėj da-lyje, prie parko, pardudamas dviejų šeimų namas, du butai po 5 kambarius ir trys užbaigti kambariai su patogumais palė-pėj, dvi su puse vonios, gara-žas dviem automobiliams, pri-vatus įvažiavimas, namas geram stovį. Kaina 39,900 dolo-rių. Skambinti Park Lane Real Estate VI 7-5471.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko admi-nistracijoje. Dėžutė su 12 korte-lių religiniais arba tautiniais motyvais su lietuviškais pasvei-kinimais su persiuntimu 1 dol. 12 menišku tautiškais moty-vais pieštų kortelių 2 dol. Pra-šom laiku užsisakyti, kad laiku galėtumėt išsiųsti.

Kitataučiui geriausia dovana Kalėdų proga tik už 3 dol. Vy-tautas the Great Grand Duke of Lithuania by Dr. J. Končius. Awakening Lithuania by Dr. Jack J. Stukas. Gavęs bus gra-žiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Rašykite: Darbinin-kas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Lekcijas skaitė A. Simukonis. Tautiška drabužiais pasipu-šusios 6 lietuviškos atnešė mi-šių aukas. Tos pačios jaunuo-lės ir kiti prieš mišias katedros prieangį dalį jautrų laišką Si-mui. Mišiose dalyvavo virš 2000 lietuvių. Po mišių sugie-doti Lietuvos ir JAV himnai.

Po pamaldų dalis dalyvių pa-judėjo Penktąja Avenue su vė-liavom J. Tautų link, o kiti iš-skubėjo į religinį koncertą — pavergtosios Lietuvos Bažny-čios minėjimą Brooklyne.

Brooklyno vyskupijos savai-raštis Tablet prieš šį sekmadie-nį 1 psl. išsamiai painformavo apie išdavimo faktą. Teko gir-dėti, kad tą patį sekmadienį ei-lė amerikiečių bažnyčių buvo prisimintas lietuvių ir S. Ku-dirkos tragiškas likimas.

Milijonai laukia paveldėtojų. Lietuvi, drausk savo gvybę Lietuvos R. Katalikų Susivieni-jime, kame yra įvesti moder-niški apdraudos planai suaugu-siem ir jaunamečiam.

Nariai gauna palengvintomis sąlygomis namų pirkimui pa-skolas.

Dabar yra geriausia proga ap-sidrausti.

Savi pas savuosius.

Telefonas MI 7-6637.

Direktorius Bronius Bobelis.

Marijai Ladavičienei

mirus, jos dukrai dr. Halinai ir žentui Jurgiui Montvilams, velionės seseriai Elenai Milerienei, Felicijai Dubrauskie-nei ir dr. Janinai Maurukienei su vyru, mylimam anūkiui inž. Vydui Montvilai su žmona Giedre gilią užuojautą reiškiamo.

J. Narūnė-Pakštienė ir
Danutė Vertalkienė su šeima

P. JONUI ŠVEDUI

Elizabetho LIETUVIŲ SVETAINES prezidentui,
jo žmonai Lietuvoje mirus,
reiškiamo užuojautą

KUDULIŲ ŠEIMA

BOSTONO ŽINIOS

Stefanija Lileikienė jau du su pusė mėnesio kaip guli Bos-tono universiteto ligoninėje. Yra vilčių, kad gali grįžti Ka-lėdom į namus.

INZ. ALEKSANDRAS CHAPLIKAS KANDIDATUOJA

Inžinierius Aleksandras Chap-likas, dūškas, į Ameriką atvyko turėdamas 14 metų amžiaus. Atvyko pas savo dėdę Petrą Ciapliką. Baigė elektros inžinieriaus mokslus Massachusetts Institute of Technology. Ant-rojo pasaulinio karo metu tar-navo Amerikos laivynė, turėjo "Leut. Commander" laipsnį. Sugrįžęs iš kariuomenės, įsijun-gė į lietuviškas organizacijas, daug nuopelnų jis turi Dariaus Girėno 317 postui. Posto yra net specialiai atžymėtas.

Per 25 metus jis dirbo ir So. Bostono Liet. Piliečių draugi-joje. Jis čia ėjo pirminko, izdininko, direktorių pareigas, dalyvavo įvairiose komisijose. Šiuo metu draugijai sunku gau-ti tinkamą sekretorių, kuris ra-šytų lietuviškai ir angliškai pro-tokolus. Šiom pareigom kandi-datuoja inž. A. Chaplikas. Rin-kimai įvyksta gruodžio 13 d., tarp 2 ir 6 v.v. Kviečiami visi nariai balsuoti.

Rugsėjo mėnesį Liet. Pili-ečių draugijoje buvo kilęs klau-simas, kad reikia įsigyti dar lietuvišką vyti draugijos patal-pom papuošti. Norėdamas su-taupyti draugijos lėšas, inž. A. Chaplikas nuvyko į Putnam, Conn., pas prel. P. Jūrą ir ga-vo Lietuvos vyti ir Dariaus-Gi-rėno paveikslą. Visa aprėmavo gražiais rėmais ir įteikė drau-gijai kaip dovaną. Inž. A. Chap-likas dažnai aukomis remia ir kitus lietuviškus reikalus.

(SKG)

Inz. A. Chaplikas Bostono liet. piliečių draugijai dovanuoja vyti, Dariaus ir Girėno paveikslą. Jis kandidatuoja į tos draugijos sekretorių.

LAISVĖS ŽIBURYS

kviečia visus atsilankyti į tradicinį

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMO BALIŲ

1970 m. gruodžio 31 d.

9 val. 30 min.

Presentation mokyklos salėje

87-17 Parsons Blvd., Jamaica, N. Y.

Patogus privažiavimas traukiniais ir autobusais
BMT Jamaica linija — 160 Street stotis
IND 8 Ave. linija — Parsons Blvd. stotis

Gausu vietos mašinoms pastatyti nemokamai.

- "Blue Notes" orkestras
- Šokiai, dainos ir žaidimai
- Skanūs valgiai ir gėrimai

New Yorke pirmą kartą

LINKSMIEJI BROLIAI

Įėjimas: asmeniui 12.50 dol. (tik su rezervacijomis)
8.00 dol. studentams — jaunuoliams
15.00 dol. prie įėjimo be rezervacijų (jei būtų vietos)

Rezervacijos:

Laisvės Žiburio radijas (212) TW 4-1288
LITO kelionių biuras (212) 847-5522
Bronė Macijauskienė (201) 998-6797
Birutė Labutienė (212) VI 7-5550